

RAPPORT

*INVENTERING AV INSEKTER OCH ÄNGSSVAMPAR PÅ
TORRÄNGSMILJÖER I UPPVIDINGE OCH NORDÖSTRA
VÄXJÖ KOMMUN 2007-2008*

LOKALPRESENTATIONER

LÄNSSTYRELSENS RAPPORTSERIE
ISSN 1103-8209, Meddelande 2014:24

Text: Tobias Ivarsson

Vi är rättsgaranter, kunskapsförmedlare och samhällsbyggare. Vi jobbar med landsbyggdens utveckling.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Innehållsförteckning	3
Metodik	5
Lokalbeskrivningar.....	6
Abrahamsmåla	6
Braås park	8
Botillabo-Suletorp	9
Böksholm - gammalt grustag norr om reningsverket	11
Gassgöljhult.....	13
Gullhögarna Braås.....	14
Gödeshult	15
Göljhult.....	18
Hökaryd	20
Hökhult.....	22
Höneskravs kraftledningsgata	24
Ideboås Naturreservat	26
Ideboås slätteräng.....	29
Ideboås Siddemåla.....	31
Karryd	33
Krokshult.....	35
Kålsboda	38
Libbhults ängar Naturreservat.....	41
Linneberg grustag.....	45
Långeskruv	47
Långeskruv Lundagård	49
Massamåla.....	51
Måketorp.....	53
Mörtelek.....	55
Mösjöhult.....	57
Rosenholm.....	60
Silvereke	62
Sjöamåla	64
Skahus	66

Sävsjöströms station.....	68
Uranäs	70
Resultat.....	71
Vrånghult.....	73
Ågårds gärde.....	75
Åseda järnvägsstation.....	77
Åseda vid Kristina Nilsson tallen.....	78
Åseda skjutbana	80
Älghult ruderatmark.....	81
Alternativa torrängsmiljöer.....	83
Vägranter.....	84
Järnvägsstationer och järnvägar.....	86
Kraftledningsgator.....	86
Gamla åkrar.....	87
Ruderatmark.....	88
Fornminnesområden.....	88
Grustag.....	88
Trädgårdar	89
Särskilt högprioriterade landskap.....	90
Karryd-Libbhultsängar (högplatån mot Jönköpings län).....	90
Mösjöhult-Måketorp	91
Krokshult-Gödeshult-Abrahamsmåla (Gränstrakten till Kalmar län).....	92
Ideboåsområdet	93
Botillabo-Hohultsområdet	94
Referenser	94

INVENTERING AV INSEKTER OCH ÄNGSSVAMPAR PÅ TORRÄNGSMILJÖER I

UPPVIDINGE OCH NORDÖSTRA VÄXJÖ KOMMUN 2007-2008

METODIK

Inventeringen av insekter utfördes främst under sommaren 2007 med start i början av juni, den mycket tidiga våren och den sena inventeringsstarten gör att många vårflygande arter saknas. Dock gjordes en fältdag i maj 2008. Inventeringen utfördes genom direkt observation eller håvning, inga fällor användes. Ängssvamparna inventerades med mellan två och fem besök per lokal under höstarna 2007 och 2008, koordinater togs ut för rödlistade arter med en GPS. Inventeringen fokuserar på torrängsmiljöer i Uppvidinge och nordöstra Växjö. Vid inventeringen fältbesöktes ett antal lokaler som här presenteras i bokstavsordning, med en beskrivning av varje område. Varje område beskrivs också med en tabell som anger om det finns särskilda strukturer i området samt en tabell som anger hur utbredda några skyddsvärda växter är i området. Dessa skyddsvärda växters antal indikeras med hjälp av en klassning (1; allmän i området, 2; med måttlig utbredning i området, och 3; enstaka individer). Beskrivningen åtföljs även av en bild över området. Utöver den allmänna beskrivningen av området anges även resultaten från själva inventeringen. Här presenteras datum när området fältbesöktes, samt en tabell över rödlistade och andra skyddsvärda arter av svampar och insekter som påträffades vid inventeringen. Dessutom anges hur många dagfjärilsarter, solitära biarter, samt vaxskivlingar som påträffades på lokalen. Eftersom olika områden inventerats i olika omfattning, och för att ge vägledning över områdenas potential vad gäller andra organismgrupper anges detta under rubriken ”andra möjliga arter”. Slutligen anges vilken skötsel som krävs för att områdets naturvärden ska kunna upprätthållas. Alla fynduppgifter från inventeringen är inrapporterat till artportalen.

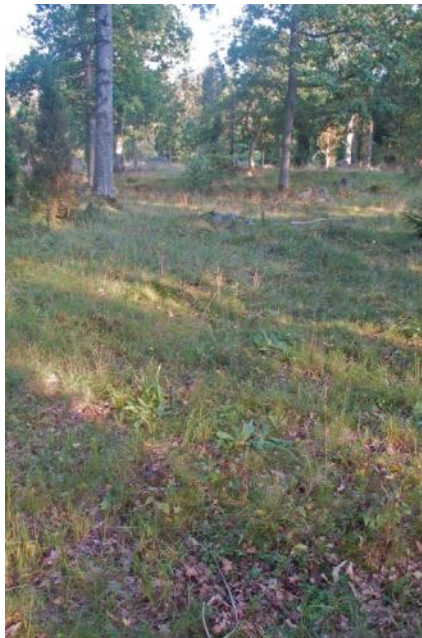
LOKALBESKRIVNINGAR

ABRAHAMSMÅLA

Uppvidinge kommun

Beskrivning

Området ligger i ett stort odlingslandskap med många intressanta kvalitéer. Här finns det gott om grova träd, främst ek, men här finns även många grova askar. De flesta betesmarkerna är trädbevuxna och magra med växter såsom slättergubbe och gökärt. Sedan tidigare finns fynd av den ekgrenslevande åtgärdsprogramsarten gulbent grenbock (*Grammoptera ustulata*) (Franc 2005) på blommande hagtorn.

Betesmarken med bl.a. slättergubbemal och 19 noterade vaxskivlingsarter, däribland grållila vaxskivling (*Hygrocybe lacmus*), praktvaxskivling (*Hygrocybe splendidissima*) och mörkfjällig vaxskivling (*Hygrocybe turunda*). Foto Tobias Ivarsson.

Grållila vaxskivling (*Hygrocybe lacmus*) VU, den i trakten ovanligaste av de 19 påträffade vaxskivlingarna i släktet *Hygrocybe*. Abrahamsmåla 20080912. Foto Tobias Ivarsson.

Resultat

Trots att det under sommaren endast gjordes ett två timmar långt kvällsbesök på lokalen hittades fyra rödlistade insektsarter. På torrträd av ek påträffades gnag av tvåfläckig smalpraktbagge (*Agrilius biguttatus*) (VU). Dessutom hittades minor av slättergubbemal och några individer vardera av både bredbrämrad och liten bastardsvärmare. Under höstbesöken påträffades hela 19 vaxskivlingsarter (vilket är mycket högt artantal för bara två fältbesök), bland dessa är fyra arter rödlistade. Framförallt är fyndet av grållila vaxskivling (*Hygrocybe lacmus*) intressant, då det endast finns ett fåtal fynd av arten i länet.

Parning av bredbrämrad bastardsvärmare (*Zygaena lonicerae*) på åkerväddsblomma. Abrahamsmåla den 16 juli. Foto Tobias Ivarsson.

Besök

Datum	Tid	Väder
2007-07-16	17.40-19.40	sol
2007-10-08	16.30-18.00	halvklart
2008-09-12		

Insekter		Kategori	ÅGP-art
tvåfläckig smalpraktbagge	<i>Agrilus biguttatus</i>	VU	
bredbrämrad bastardsvärmare	<i>Zygaena lonicerae</i>	NT	
liten bastardsvärmare	<i>Zygaena viciae</i>	NT	
Slättergubbemal	<i>Digitivalva arnicella</i>	EN	*
Övriga			
praktvaxskivling	<i>Hygrocybe splendidissima</i>	NT	*
grållila vaxskivling	<i>Hygrocybe lacmus</i>	VU	
mörkfjällig vaxskivling	<i>Hygrocybe turunda</i>	VU	
scharlakansvaxskivling	<i>Hygrocybe punicea</i>	NT	
Andra intressanta arter			
midsommarblåvinge	<i>Aricia artaxerxes</i>		
Antal dagfjärilsarter	12		
Antal solitära vildbiarter	1		
Antal vaxskivlingsarter	19		

Andra möjliga arter

Insektsarter knutna till ek borde eftersökas ytterligare i området, exempelvis arter knutna till ekgrenar. Under fältbesöket noterades endast en vilbiart, så här finns säkert mer att finna, en möjlig art är exempelvis väddsandbi (*Andrena hattorfiana*), eftersom åkervädden växer tät längs åkerkanterna. Även ängssvampar borde eftersökas ytterligare. Det finns även gamla fynd av spindelört i området. Arten noterades inte i innevarande inventering, men arten är lätt att missa. Det är därför inte otroligt att den trots allt finns kvar.

Skötsel

Trädmiljöerna i området är mycket värdefulla, döda och döende ekar bör få stå kvar. När ekgrenar och kvistar faller bör riset inte brännas utan kan med fördel

läggas upp i små högar på soliga platser. Hävdtrycket på betesmarken är bra, låt den inte växa igen ytterligare, gynna ek och ask på bekostnad av triviallövsråd.

BRAÅS PARK

Växjö kommun

Beskrivning

Ett naturreservat med en liten torräng med kända förekomster av spindelört och backsippa. Lokalen fältbesöktes endast för eftersök av spindelörtskinnbaggen, samt ett snabbt stopp för att inventera ängssvampar på hösten. De undersökta platserna utgör bara en liten del av själva reservatet. Torrängen hävdas genom sent bete.

Resultat

Spindelört hittades med totalt 25 plantor, i själva torrängen fanns bara fyra plantor, vid parkeringen fanns tre och vid en liten körväg väster om parkeringen hittades 18 plantor. Spindelörtskinnbagge påträffades inte, men väl våddsandbi (fem honor och en hane) samt tandsandbi (*Andrena denticulata*).

Insekter		Kategori	ÅGP-art
våddsandbi	<i>Andrena hattorfiana</i>	VU	*
Övriga			
spindelört	<i>Thesium alpinum</i>	NT	
Antal dagfjärilsarter			
Antal solitära vildbiarter	1		
Antal vaxskivlingsarter	2		

Andra möjliga arter

Väddgökbi skulle kunna finnas här, då det finns en relativt stor population våddsandbin. Även fibbleberoende bin är möjliga på lokalen, eftersom både gråfibbla och blottad sand finns inom området.

I Braås park finns spindelört (*Thesium alpinum*) främst kvar vid en liten körväg. Foto Tobias Ivarsson.

Besök

Datum	Tid	Väder
2007-06-25		
2007-06-28		
2007-10-19		

Skötsel

Torrängen bör hävdas mer intensivt, eftersom flera av torrmarksarterna verkar minska. En lämplig skötsel är troligen slåtter med efterbete. Vårgräsbränning är också lämpligt om det finns mycket gräs kvar. Den lilla körvägen med den i dagsläget rikaste förekomsten av spindelört bör hävdas, till exempel genom sen slåtter, för att hindra den påbörjade igenväxningen.

BOTILLABO-SULETORP

Uppvidinge kommun

Beskrivning

Ett stort varierat odlingslandskap med höga naturvärden. Tidigare inventeringar av området har gjorts av Sörensson 2007 (insekter) och **Nyström xxx** (svampar). Många intressanta arter är funna bl.a. vaddsandbi, ängssolbi, gråstjärtad skogsrovfluga, fager vaxskivling, brun ängsvaxskivling m.m. Dessutom finns det opublikerade fynd som gjorts i samband med Länsstyrelsens miljöövervakning av växter i odlingslandskapet. Då har bl.a. svartfläckig glansmygare, metallvingesvärmare, liten- och bredbrämad bastardsvärmare samt körsbärsfuks noterats (Ivarsson opublikerat). Inventeringsinsatsen var under innevarande inventering måttlig, men några riktade insatser gjordes i form av eftersök av slåttergubbemal, svinrotsvecklare, gulbent grenbock samt ängsvampar.

Besök		
Datum	Datum	Tid
2007-06-04		
2007-09-12	2007-08-19	15.00-16.00
2007-09-12	14.15-15.30	halvklart
2007-10-04	17.30-18.10	halvklart
2008-09-12		

Den mycket sällsynta blårodlingen (*Entoloma bloxamii*) -VU, är en av många hotade ängsvampar som finns i betesmarken i Suletorp. Samtliga tre arter som berörs av åtgärdsprogrammet för svampar i ängs- och betesmarker är nu påträffade i betesmarken. Foto Tobias Ivarsson.

Resultat

Slåttergubbemalen påträffades inte trots mycket riklig förekomst av slåttergubbe, dock letades inte alla slåttergubbestånd igenom. Ett resultatlöst sök efter svinrotsvecklaren gjordes en kväll. Gulbent grenbock påträffades vid bankning på en blommande oxel. Inte mindre än åtta rödlistade ängsvampar och 21 arter vaxskivlingar i släktet *Hygrocybe* noterades under fältbesöken på hösten i betes-

marken i Suletorp. Bl.a. gjordes fynd av de båda åtgärdsprogramarterna blå-rödling (*Entoloma bloxamii*) och praktvaxskivling (*Hygrocybe splendidissima*). I och med att den tredje åtgärdsprogramarten fager vaxskivling redan påträffats i hagen är nu alla de ängsvampar som berörs av *åtgärdsprogramet för svampar i ängs- och betesmarker* påträffade i Suletorp. Fyndet av rodnande lutvaxskivling är det första i länet. Även Bylow´s slätteräng i Botillabo hade en mycket intressant ängssvampflora med arter som sepiavaxskivling, trådvaxskivling, fager vaxskivling, rökfingersvamp, luktvaxskivling och kastanjesopp. Under de två åren påträffades inte mindre än 25 vaxskivlingsarter i släktet *Hygrocybe* i Botillaboområdet.

Rödlistade arter			
Insekter	Vetenskapligt namn	Kategori	ÅGP-art
gulbent grenbock	<i>Grammoptera ustulata</i>	NT	*
Övriga			
blårödling	<i>Entoloma bloxamii</i>	VU	*
lila vaxskivling	<i>Hygrocybe flavipes</i>	NT	
fager vaxskivling	<i>Hygrocybe aurantiosplendens</i>	NT	*
praktvaxskivling	<i>Hygrocybe splendidissima</i>	NT	*
mörk blodvaxskivling	<i>Hygrocybe phaeococcinea</i>	NT	
mörkfjällig vaxskivling	<i>Hygrocybe turunda</i>	VU	
rodnande lutvaxskivling	<i>Hygrocybe ingrata</i>	VU	
slemvaxskivling	<i>Hygrocybe glutinipes</i>	NT	
trådvaxskivling	<i>Hygrocybe intermedia</i>	VU	
luktvaxskivling	<i>Hygrocybe quieta</i>	NT	
sepiavaxskivling	<i>Hygrocybe ovina</i>	EN	
ljusskivig lerskivling	<i>Camarophyllopsis schulzeri</i>	NT	
rökfingersvamp	<i>Clavaria fumosa</i>	NT	
kastanjesopp	<i>Gyroporus castaneus</i>	NT	
Andra intressanta arter			
långhornsbi	<i>Eucera longicornis</i>		
Antal dagfjärilsarter			
Antal solitära vildbiarter			
Antal vaxskivlingsarter	25		

Andra möjliga arter

Det finns säker fortfarande mycket kvar att upptäcka i trakten, trots det misslyckade eftersöket borde slättergubbemal finnas, liksom exempelvis väddgökbi, tack vare att väddsandbi förekommer talrikt i området (Sörensson 2007).

Skötsel

Betesmarken i Suletorp med den mycket rika ängssvampfloran har en intressant skötsel. Den betas extensivt av hästar under en stor del av sommaren, sedan släpps nötkreatur på för ett intensivt bete under en kortare period på hösten. Förutom rikligt med ängssvampar, finns det även mycket fjärilar och floran är också intressant med mycket hög täthet av arter, samt fynd av bl.a. loppstarr.

Betesmarken måste hållas öppen, unga björkar borde tas bort för att förhindra att naturvärdena försämrans.

BÖKSHOLM - GAMMALT GRUSTAG NORR OM RENINGSVERKET

Växjö kommun

Till vänster den södra delen av grustaget där det finns rikligt med spindelört och spindelörtskinnbagge och till höger den torra slänten med klubbsprötad bastardsvärmare längst i norr. Foton Tobias Ivarsson.

Beskrivning

Området är ett gammalt grustag som börjar växa igen med tall, björk och sälg. De öppna markerna har en rik flora med mycket gråfibbla, monke, tjärblomster och äkta johannesört. Bland träden är det en mer kvävegynnad vegetation (främst norr om vägen) med bl.a. hallon och mjölkört. Längst i norr finns en liten sydvänd sandslänt och nedanför denna, en rik förekomst av bockrot. Lokalen fältbesöktes eftersom flera intressanta kärlväxter är kända härifrån bl.a. spindelört, dvärglin och slätterblomma. Spindelört och dvärglin återfanns, men inte slätterblomman. Dvärglinet fanns vid en körväg längst i söder.

STRUKTUR	FÖREKOMST	Klassning av viktiga växter (1-3) där 1 är rikligast
Död ved	Fem tallågor, en tallhögstubbe och en sälgåga.	
Hålträd	Saknas.	Spindelört <i>Thesium alpinum</i> 2
Hävd	Ohävdad.	Åkervädd <i>Knautia arvensis</i> 2
Blottad sand/jord	Täcker ca. 10 % av arealen.	Ångsvädd <i>Succisa pratensis</i> -
Jordart	sand-grus	Slättergubbe <i>Arnica montana</i> -
Hällar	Saknas.	Fibblor <i>Hieracium</i> spp. m.m. 1

Resultat

Under fältbesöken påträffades en lång rad intressanta arter trots att väderbetingelserna inte var de bästa. På de 103 räknade spindelörtsplantorna noterades 43 nymfer och fyra imago spindelörtskinnbaggar, samt den till spindelört knutna svampen *Erysiphe thesii*. Vid branten längst i norr finns en liten population av klubbsprötad bastardsvärmare, där som mest sex exemplar påträffades. Andra intressanta funna insektsarter är bl.a. det till blåklockor knutna blåklocksbiet (*Melitta baemorrhoidalis*), storfläckig pärlmorfjäril och smygstekellik glasvinge.

Totalt hittades 43 olika insektsarter varav 10 dagfjärilar och nio vildbin. Under fältbesöket i slutet av augusti påträffades överraskande flera arter ängssvampar bl.a. de sällsynta och rödlistade vaxskivlingarna mörk blodvaxskivling (*Hygrocybe phaeococcinea*) och mörkfjällig vaxskivling (*Hygrocybe turunda*).

Besök		
Datum	Tid	Väder
2007-06-28	15.00-18.00	mulet
2007-07-05	15.00-16.30	mulet till halvklart
2007-08-24	12.30- 16.00	sol

Storfläckig pärlemorfjäril är en av många intressanta torrmarksinsekter som kan påträffas i det gamla grustaget i Böksholm. Foto Tobias Ivarsson.

Rödlistade arter			
Insekter		Kategori	ÅGP-art
spindelörtskinnbagge	<i>Canthophorus impressus</i>	EN	*
klubbsprötad bastardsvärmare	<i>Zygaena minos</i>	VU	
Övriga			
dvärglin	<i>Radiola linooides</i>	VU	
spindelört	<i>Thesium alpinum</i>	NT	
mörk blodvaxskivling	<i>Hygrocybe phaeococcinea</i>	NT	
mörkfjällig vaxskivling	<i>Hygrocybe turunda</i>	VU	
Andra intressanta arter			
smygstekellik glasvinge	<i>Bembecia ichneumoniformis</i>		
blåklocksbi	<i>Melitta haemorrhoidalis</i>		
Antal dagfjärilsarter	10		
Antal solitära vildbiarter	9		
Antal vaxskivlingsarter	5		

Andra möjliga arter

Med tanke på den mulna väderleken under inventeringstillfällena och det faktum att det första fältbesöket gjordes så sent som i slutet av juni, så finns det säkert mycket kvar att upptäcka på lokalen. Några arter som bör eftersökas i området är monkesolbi (rik förekomst av monke), slåttersandbi och andra bin knutna till

fibblor (partvis mycket rik förekomst av gråfibbla), bibagge (lämpliga slätter tillsammans med mycket sälgar) samt bin knutna till åkervädd.

Skötsel

Lokalen växer igen och är därför i stort behov av skötsel. Öppna ytor bör lämnas orörda, mycket av de unga träden främst björk och tall bör röjas bort. Spara sälgarna som är en nyckelart för en lång rad insekter som skulle kunna finnas i grustaget. En del träd skulle kunna dras upp med rötterna för att skapa nya blottor och för att minska röjgödslingseffekten. Där förnalagret är tjockt är det lämpligt att bränna bort detta. Trädridån mot Örken måste stå kvar för att bibehålla det varma mikroklimatet.

GASSGÖLJHULT

Uppvidinge kommun

Slätterängen i Gassgöljhult med rik blomning av ängsvädd. Foto Tobias Ivarsson.

Beskrivning

Denna lilla ängsmark med rik förekomst av ängsvädd, som föranledde eftersöken av guldsandbi. Området har mycket sen slätter vilket skulle kunna gynna guldsandbiet.

STRUKTUR	FÖREKOMST	Klassning av viktiga växter
Död ved	saknas	(1-3) där 1 är rikligast
Hålträd	saknas	Spindelört <i>Thesium alpinum</i> -
Hävd	Mycket sen slätter.	Åkervädd <i>Knautia arvensis</i> -
Blottad sand/jord	körskador	Ängsvädd <i>Succisa pratensis</i> 1
Jordart	jord	Slättergubbe <i>Arnica montana</i> 3
Hällar	saknas	Fibblor <i>Hieracium spp. m.m.</i> -

Resultat

Guldsandbiet hittades inte, men däremot påträffades bålgeting och minor från slättergubbemal (höstmåna). I en betesmark norr om ängen växte lunglav och bårdlav på ask.

Rödlistade arter				Besök		
Insekter		Kategori	ÅGP-art	Datum	Tid	Väder
slättergubbemal	<i>Digitivalva arnicella</i>	EN	2007-09-05	13.00-13.30	sol	*
Övriga				2007-10-11	14.00-14.30	mulet
lunglav	<i>Lobaria pulmonaria</i>	NT				
Andra intressanta arter						
bälgeting	<i>Vespa crabro</i>					
Antal dagfjärilsarter	4					
Antal solitära vildbiarter	0					
Antal vaxskivlingsarter	0					

Skötsel

Sen slåtter är troligtvis bra för slättergubbemalen och för guldsandbiet, ifall det skulle kolonisera området.

GULLHÖGARNA BRAÅS

Växjö kommun

Beskrivning

Denna lokal är ett fornminnesområde bestående av kullar med glest stående tallar, samt en gammal oslagen åker. Området fältbesöktes för sök efter spindelört.

STRUKTUR	FÖREKOMST	Klassning av viktiga växter
Död ved	Torrträd av tall 2.	(1-3) där 1 är rikligast
Hålträd	Lönn 1.	Spindelört <i>Thesium alpinum</i> -
Hävd	Delvis ohävdad, delvis slaget.	Åkervädd <i>Knautia arvensis</i> 2
Blottad sand/jord	saknas	Ängsvädd <i>Succisa pratensis</i> -
Jordart	jord	Slättergubbe <i>Arnica montana</i> -
Hällar	saknas	Fibblor <i>Hieracium spp. m.m.</i> 2

Resultat

Spindelört hittades inte, men under fältbesöket sågs runt 40 bredbrämade bastardsvärmare, fem exemplar av liten bastardsvärmare samt en hane av vädssandbi. Under ett fältbesök på hösten 2008 påträffades nio arter vaxskivlingar och minor av slättergubbemal.

Rödlistade arter				Besök		
Insekter		Kategori	ÅGP-art	Datum	Tid	Väder
slättermuggbema	<i>Digitivalva arnicella</i>	EN	*	2007-07-05	17.00-17.30	halvklart
vädssandbi	<i>Andrena hattorfiana</i>	VU	*	2008-10-03		
bredbrämad bastardsvärmare	<i>Zygaena lonicerae</i>	VU				
liten bastardsvärmare	<i>Zygaena viciae</i>	NT				
Antal dagfjärilsarter	5					
Antal solitära vildbiarter	1					
Antal vaxskivlingsarter	9					

Vid Gullhögarna förekommer både liten och bredbrämad bastardsvärmare, här ett exemplar av liten bastardsvärmare. Foto Tobias Ivarsson.

Andra möjliga arter

Området kan säkert hysa andra intressanta torrängsinsekter. Med tanke på förekomsten av bredbrämad och mindre bastardsvärmare kan man förmoda att ärtväxtpollinerare bör finnas i området.

Skötsel

Fynden under de korta fältbesöken visar att området har en intressant insektsfauna. Sen slätter, i augusti eller september, är troligen den bästa skötseln.

GÖDESHULT

Uppvidinge kommun

Beskrivning

En fårbetesmark med mycket rik flora och fauna, dominerande växter är smultron och rödven, men det förekommer även rikligt med darrgräs, sommarfibbla och gråfibbla. Större delen av betesmarken har ett glest trädskikt av björk. Fårbetet är ganska intensivt och fåren betar av örter som slättermuggbema och orkidéer. Nordväst om betesmarken finns en trädgård med rik blomning av sommarfibbla. Vid vägranterna nordväst om betesmarken förekommer arter som vingvial och backglim.

Till vänster en vy över de björklädda kullarna söderifrån och till höger syns den nordvästra delen av betesmarken med riklig blomning av sommarfibbla och en rik ängssvampsflora med bl.a. sepiavaxskivling (*Hygocybe ovina*). Foton Tobias Ivarsson.

Klassning av viktiga växter		STRUKTUR	FÖREKOMST
(1-3) där 1 är rikligast		Död ved	Björkhögstubbe 3.
Spindelört <i>Thesium alpinum</i>	-	Hålträd	saknas
Åkervädd <i>Knautia arvensis</i>	2	Hävd	Bete med får ganska extensivt.
Ängsvädd <i>Succisa pratensis</i>	-	Blottad sand/jord	Litet grustag
Slättergubbe <i>Arnica montana</i>	3	Jordart	grus
Fibblor <i>Hieracium spp. m.m.</i>	1	Hällar	saknas

Resultat

Trots att endast tre fältbesök gjordes påträffades fyra rödlistade insektsarter och nio rödlistade ängssvampsarter. Detta visar på att området har en mycket stor potential. Speciellt glädjande är fynden av de starkt hotade arterna väddgökbi och sepiavaxskivling. Fyndet av fibblesandbi är det andra i länet. Intressanta växter i betesmarken var bl.a. sträv nejlikrot och nattviol.

Besök		
Datum	Tid	Väder
2007-06-14	09.00-16.00	halvklart
2007-10-08	14.45-16.00	halvklart
2008-09-12		

Sträv nejlikrot (*Geum hispidum*) en av många intressanta arter som påträffades i Gödeshult.

Rödlistade arter			
Insekter		Kategori	ÅGP-art
metallvingesvärmare	<i>Adscita statices</i>	NT	
fibblesandbi	<i>Andrena fulvago</i>	NT	
väddgökbi	<i>Nomada armata</i>	EN	*
ekgetingbock	<i>Xylotrechus antilope</i>	NT	
Övriga			
scharlakansröd vaxskivling	<i>Hygrocybe punicea</i>	NT	
luktvaxskivling	<i>Hygrocybe quieta</i>	NT	
praktvaxskivling	<i>Hygrocybe splendidissima</i>	NT	*
sepiavaxskivling	<i>Hygrocybe ovina</i>	EN	
trädvaxskivling	<i>Hygrocybe intermedia</i>	VU	
mörk blodvaxskivling	<i>Hygrocybe phaeococcinia</i>	NT	
rökfingersvamp	<i>Clavaria fumosa</i>	NT	
vridfingersvamp	<i>Clavaria amonoides</i>	NT	
trubbfingersvamp	<i>Clavulinopsis cinereoides</i>	NT	
Andra intressanta arter			
hagtornsfjäril	<i>Aporia crataegi</i>		
brynsandbi	<i>Andrena fulvida</i>		
"rovfluga"	<i>Leptarthrus brevisrostris</i>		
midsommarblåvinge	<i>Aricia artaxerxes</i>		
vingvial	<i>Lathyrus latifolius</i>		
backklöver	<i>Trifolium montanum</i>		
sträv nejlikrot	<i>Geum hispidum</i>		
nattviol	<i>Platanthera bifolia</i>		
Antal dagfjärilsarter	12		
Antal solitära vildbiarter	11		
Antal vaxskivlingsarter	16		

Andra möjliga arter

Väddsandbi förekommer säkerligen, eftersom dess boparasit väddgökbi hittades. Slåttersandbi skulle kunna förekomma, med tanke på den rikliga förekomsten av sommarfibbla i området. Ängssvampar bör eftersökas ytterligare. De 16 arter vaxskivlingar och 9 rödlistade ängssvampar som noterades på två fältbesök är mycket höga artantal.

Skötsel

Betesmarken är troligen en av de värdefullaste i länet och bör skötas så bra som möjligt. Många björkar bör tas ned för att gynna ängssvampsfloran som har svårt att klara konkurrens från mykorrhizabildande svampar. Målet bör vara en öppen hagmark med dungar av träd. En och ek borde gynnas på björkens bekostnad. Kanske hagen kan delas in i flera fällor för att få tidigt hårt bete på vissa platser och mer extensivt sent bete på andra.

GÖLJHULT

Uppvidinge kommun

Betesmarken i Göljhult. Foto Tobias Ivarsson.

Beskrivning

En liten betesmark som tidigare har varit slåtteräng. Floran är rik med arter som gullviva, slåttergubbe, slåtterfibbla, solvända och darrgräs. Ett kort fältbesök gjordes för att se hur betesmarken såg ut, eftersom bl.a. klasefibbla förekommit tidigare. År 2007 hävdades området genom sent bete av nöt.

STRUKTUR	FÖREKOMST	Klassning av viktiga växter (1-3) där 1 är rikligast
Död ved	saknas	Spindelört <i>Thesium alpinum</i> 2
Hålträd	saknas	Åkervädd <i>Knautia arvensis</i> -
Hävd	mycket sent bete med nötkreatur	Ängsvädd <i>Succisa pratensis</i> -
Blottad sand/jord	saknas	Slättergubbe <i>Arnica montana</i> 3
Jordart	jord	Fibblor <i>Hieracium spp. m.m.</i> 3
Hällar	saknas	

Spindelörtskinnbaggen (*Canthophorus impressus*) påträffades med två nymfer i betesmarken i Göljhult. Foto Tobias Ivarsson.

Besök		
Datum	Tid	Väder
2007-07-22	15.30-16.00	sol
2007-10-11	13.00-13.30	mulet
2008-09-11		

Resultat

24 plantor av spindelört och två nymfer av spindelörtskinnbagge hittades liksom som mest 20 fruktkroppar av den rödlistade trådvaxskivlingen (*Hygrocybe intermedia*). Lokalen är en av få ”naturliga” betes- eller slåttermarker där spindelörtskinnbaggen påträffades under denna inventering.

Insekter		Kategori	ÅGP-art
spindelörtskinnbagge	<i>Canthophorus impressus</i>	EN	*
Övriga			
spindelört	<i>Thesium alpinum</i>	NT	
trådvaxskivling	<i>Hygrocybe intermedia</i>	VU	
Antal dagfjärilsarter	0		
Antal solitära vildbiarter	0		
Antal vaxskivlingsarter	6		

Andra möjliga arter

Slåttergubbemalen skulle kunna finnas liksom fler ängssvampsarter. Kombinationen av gammal ek och hagtorn ger förutsättning för bl.a. gulbent grenbock.

Skötsel

Hävden under 2007 var extensiv, med sent bete i september. Lokalen har potential att bli riktigt fin med rätt skötsel. Bäst vore vårfagning i kombination med sen slåtter i augusti.

HULT

Uppvidinge kommun

Den torra väggkanten i Hult med förekomst av spindelört och klubbsprötad bastardsvärmare. Den klubbsprötade bastardsvärmarens värdväxt bockrot syns på bilden. Foto Tobias Ivarsson.

Beskrivning

Området besöktes främst såsom varande en känd spindelörtslokal vid en vägkant. Vägkanterna och en del av de omgivande betesmarkerna och åkerkanterna har en ganska fin flora med arter som bockrot, gråfibbla, slåttergubbe och solvända.

Resultat

Två plantor av spindelört hittades vid vägkanten, men ingen spindelörtskinnbagge. De torra vägkanterna var rika på bockrot och här påträffades sex klubb-sprötade bastardsvärmare. Den riktade inventeringsinsatsen gav inte resultat vad gäller slåttergubbemal.

Rödlistade arter			Besök			
Insekter		Kategori	ÅGP-art	Datum	Tid	Väder
klubb-sprötad bastardsvärmare	<i>Zygaena minos</i>	VU		2007-07-13	09.00 - 10.30	mulet-duggregn
Övriga				2007-07-14	09.30 - 10.00	halvklart
törnskata	<i>Lanius collurio</i>	NT				
spindelört	<i>Thesium alpinum</i>	NT				
Antal dagfjärilsarter	3					
Antal solitära vildbiarter						
Antal vaxskivlingsarter						

Andra möjliga arter

Det är troligt att det finns fler torrängsarter är möjliga, med tanke på att endast två korta fältbesök gjordes på lokalen.

Skötsel

Vägkanterna bör skötas med sen slätter.

HÖKARYD

Uppvidinge kommun

Beskrivning

Detta är en betesmark med en fin flora med bl.a. backnejlika darrgräs, solvända, jungfrulin, slåttergubbe, åkerkulla och grönvit nattviol. Jordlagret är på sina ställen grunt och hållar förekommer.

Till vänster del av de magra torra partierna av betesmarken med mycket slåttergubbe och till höger frodigare del av betesmarken med rikligt med åkervädd, här gjordes fynd av både väddsandbi och väddgökbi. Foton Tobias Ivarsson.

STRUKTUR	FÖREKOMST	Klassning av viktiga växter
Död ved	saknas	(1-3) där 1 är rikligast
Hälträd	saknas	Spindelört <i>Thesium alpinum</i> -
Hävd	Bete med nötkreativt, extensivt.	Åkervädd <i>Knautia arvensis</i> 2
Blottad sand/jord	enstaka	Ängsvädd <i>Succisa pratensis</i> -
Jordart	jord	Slåttergubbe <i>Arnica montana</i> 2
Hällar	~5 %	Fibblor <i>Hieracium spp. m.m.</i> 1

Resultat

Under de korta fältbesöken gjordes fynd av intressanta arter som väddgökbi och väddsandbi, samt liten och bredbrämrad bastardsvärmare. Dagfjärilsfaunan är ganska rik med arter som svavelgul höfjäril, pärlgräsfjäril och kamgräsfjäril. På slåttergubbe förekom minor av minerarflugan (*Phytomyza arnicae*) men inte av slåttergubbemalen.

Rödlistade arter				Besök		
Insekter		Kategori	ÅGP-art	Datum	Tid	Väder
bredbrämrad bastardsvärmare	<i>Zygaena lonicerae</i>	NT		2007-06-19	09.30-10.30	mulet-sol
liten bastardsvärmare	<i>Zygaena viciae</i>	NT		2007-07-13	18.30-19.00	halvklart
wäddgökbi	<i>Nomada armata</i>	EN	*	2007-10-10	10.00-11.00	mulet
wäddsandbi	<i>Andrena hattorfiana</i>	VU	*	2008-09-11		
Övriga						
åkerkulla	<i>Anthemis arvensis</i>	NT				
Andra intressanta arter						
"slåttergubbefluga"	<i>Phytomyza arnicae</i>					
Antal dagfjärilsarter	8					
Antal solitära vildbiarter	2					
Antal vaxskivlingsarter	3					

Andra möjliga arter

Intressanta bin på fibblor skulle kunna förekomma, med tanke på den rikliga förekomsten av gråfibbla.

Skötsel

Dagens extensiva bete är troligen bra skötsel för lokalen.

Till vänster fäddgökbi (*Nomada armata* EN) är parasit på väddsandbiet (*Andrena hattorfiana* VU). Här en hona på åkervädd. Hökaryd den 19 juni 2007. Till höger: minor av minerarflugan (*Phytomyza arnicae*) påträffades på blad av slåttergubbe i Hökaryd. Foto Tobias Ivarsson

HÖKHULT

Uppvidinge kommun

Beskrivning

Detta odlingslandskap uppmärksammades av Sörensson 2007, då han bl.a. hittade en liten koloni av slåttersandbiet i området.

Till vänster torr betesmark med mycket gråfibbla och till höger omväxlande öppet landskap. Foton Tobias Ivarsson.

STRUKTUR	FÖREKOMST	Klassning av viktiga växter
Död ved	Av bl.a. asp och ek förekommer.	(1-3) där 1 är rikligast
Hålträd	-	Spindelört <i>Thesium alpinum</i> 3
Hävd	Mest bete av nöt, små partier med slätter.	Åkervädd <i>Knautia arvensis</i> 2
Blottad sand/jord	Enstaka i vägkanterna.	Ängsvädd <i>Succisa pratensis</i> 3
Jordart	jord	Slättergubbe <i>Arnica montana</i> 3
Hällar	sparsamt	Fibblor <i>Hieracium spp. m.m.</i> 1

Resultat

Trots ganska intensiva eftersök påträffades inga pollensamlade honor av slätter-sandbi, dock påträffades en hane under fältbesöket den 20 juni. Dessutom påträffades väddsandbi och en hane av vialgökbi. Även andra intressanta vildbiarter som fibblemurarbi (*Osmia leaiana*) och sommargökbi (*Nomada tormentille*) boparasit på *Andrena tarsata* och påträffades. Antalet påträffade solitära bin var dock endast 10 arter, vilket måste anses som lågt med i förhållande till den inventeringsinsats som gjordes, antalet individer för de påträffade arterna är också lågt. Blomrikedomen i området är stor och det borde inte heller råda brist på boplatser för arterna. En möjlig förklaring till den utarmningen i förhållande till Sörensson 2007 kan vara konkurrensen med honungsbin i området. Spindelört påträffades med 10 plantor, men ingen spindelörtskinbagg hittades. Trots visst eftersök av slättergubbemalen hittades inga minor. Under fältbesöken på sensommaren och hösten konstaterades att det även fanns intressanta ängssvampar med totalt 17 påträffade arter vaxskivlingar i släktet *Hygrocybe*, varav fyra rödlistade. Speciellt intressant var fyndet av brun ängsvaxskivling, vilken har få fynd i länet.

Rödlistade arter				Besök		
Insekter		Kategori	ÅGP-art	Datum	Tid	Väder
slättersandbi	<i>Andrena humilis</i>	EN	*	2007-05-29	10.30-11.30	mulet
väddsandbi	<i>Andrena hattorfiana</i>	VU	*	2007-06-07	09.00-13.00	sol
vialgökbi	<i>Nomada villosa</i>	NT		2007-06-20	08.30-11.30	sol
Övriga				2007-08-19	09.45-10.15	halvklart
scharlakansröd vaxskivling	<i>Hygrocybe punicea</i>	NT		2007-10-04	18.30-18.50	halvklart
mörkfjällig vaxskivling	<i>Hygrocybe turunda</i>	VU		2008-09-15		
brun ängsvaxskivling	<i>Hygrocybe colemanniana</i>	NT				
mörk blodvaxskivling	<i>Hygrocybe phaeococcinea</i>	NT				
spindelört	<i>Thesium alpinum</i>	NT				
Andra intressanta arter						
sommargökbi	<i>Nomada tormentille</i>					
fibblemurarbi	<i>Osmia leaiana</i>					
Antal dagfjärilsarter	15					
Antal solitära vildbiarter	10					
Antal vaxskivlingsarter	17					

Andra möjliga arter

Med tanke på att vädssandbi har en ganska stor population i området är det inte omöjligt att vädgökbi förekommer.

Skötsel

Befintlig skötsel i området med bete och slåtter är troligen tillfredställande, kanske vore det idé att minska antalet honungsbin i området, med tanke på att Hökhult hyser flera mycket intressanta solitära vildbiarter knutna till torrängar, i små och känsliga populationer.

Den mycket rika förekomsten av honungsbin i Hökhult kan utgöra ett hot mot en rad sällsynta vildbin knutna till torrängar. Foto Tobias Ivarsson.

HÖNESKRUVS KRAFTLEDNINGSGATA

Uppvidinge kommun

Beskrivning

Detta är en bred kraftledningsgata som löper genom tallskog. Lokalen är öppen men partivis finns det rikligt med enbuskar. Ljung dominerar på många ställen, men annars förekommer mycket rikligt med ängsvädd, bockrot och slåttergubbe. Vissa platser är frodigare med blålockor, åkervädd, ängsskära och brudbröd.

STRUKTUR	FÖREKOMST	Klassning av viktiga växter
Död ved	Två liggande grova eklågor	(1-3) där 1 är rikligast
Hälträd	saknas	Spindelört <i>Thesium alpinum</i> -
Hävd	Ohävdad	Åkervädd <i>Knautia arvensis</i> 3
Blottad sand/jord	mycket sparsamt	Ängsvädd <i>Succisa pratensis</i> 1
Jordart	jord	Slåttergubbe <i>Arnica montana</i> 1
Hällar	saknas	Fibblor <i>Hieracium</i> spp. m.m. 3

Kraftledningsgatan i Höneström är troligen en av länets bästa fjärilslokaler med tre arter bastardsvärmare, eldsnabbvinge och svartfläckig glanssmygare. Dessutom förekommer småfjärilar som åkerväddantennmal och slättergubbemal. Foton Tobias Ivarsson.

Rödlistade arter				Besök		
Insekter		Kategori	ÅGP-art	Datum	Tid	Väder
slättergubbemal	<i>Digitivalva arnicella</i>	EN	*	2006-09-10		
bredbrämrad bastardsvärmare	<i>Zygaena loniceræ</i>	NT		2007-06-05	14.00-17.00	sol
liten bastardsvärmare	<i>Zygaena viciae</i>	NT		2007-06-27	09.30-10.30	halvklart
klubbsprötad bastardsvärmare	<i>Zygaena minos</i>	VU		2007-07-16	14.00-16.00	sol
ängssolbi	<i>Duforea dentiventris</i>	NT		2007-08-19	11.00-12.30	halvklart
åkerväddantennmal	<i>Nemophora metallica</i>	VU				
Andra intressanta arter						
berggräsfjäril	<i>Lasiommata petropolitana</i>					
eldsnabbvinge	<i>Thecla betulae</i>					
svartfläckig glanssmygare	<i>Carterocephalus silvicola</i>					
"slättergubbefluga"	<i>Phytomyza arnicæ</i>					
stor ängstrollslända	<i>Sympetrum striolatum</i>					
Antal dagfjärilsarter	33					
Antal solitära vildbiarter	4					
Antal vaxskivlingsarter	1					

Resultat

Lokalen är troligen en av länets bästa fjärilslokaler med hittills 33 påträffade dagfjärilsarter och fem rödlistade fjärilsarter. Åkerväddantennmalen påträffades för första gången i Kronobergs län. Andra mycket intressanta arter är eldsnabbvinge, tre arter bastardsvärmare, svartfläckig glanssmygare och slättergubbemal. Bifaunan är däremot fattig med hittills endast fyra arter, dock påträffades det rödlistade ängssolbiet, som samlar pollen från blåklockor. Kanske beror den relativt

artfattiga bifaunan på avsaknaden av lämpliga boplatser i form av bar jord eller håligheter i död ved. Spindelört är känd från lokalen men kunde inte återfinnas.

Åkerväddantennmalen (*Nemophora metallica*) (VU) påträffades i kraftledningsgatan i Höneskrub som ny för Kronobergs län. Foto Tobias Ivarsson.

Andra möjliga arter

Andra intressanta fjärilsarter är möjliga, speciellt av småfjärilar som är knutna till arter som ängsskära och ängsvädd.

Skötsel

Då området utgörs av en kraftledningsgata röjs det regelbundet på lövsly, en gammal åker i sydöstligaste delen skulle kunna hävdas genom sen slåtter. Övriga ljungdominerande delar skulle kunna brännas, inte allt samtidigt utan småskaligt för att bilda en mosaik av brända och obrända partier.

IDEBOÅS NATURRESERVAT

Uppvidinge kommun

Beskrivning

Ett variationsrikt naturreservat med slåtterängar, gamla åkrar och betesmarker. Inslaget av äldre lövträd och död ved är ganska stort. Speciellt slåtterängarna har en mycket rik flora med bl.a. mycket sommarfibbla och förekomst av fältgentiana.

STRUKTUR	FÖREKOMST	Klassning av viktiga växter (1-3) där 1 är rikligast
Död ved	Torrträd av ek 2, eklåga 1, björklåga 3, lönnlåga 2, asplåga 5, björkhögstubbe 2 och torrträd av björk 1.	Spindelört <i>Thesium alpinum</i> -
Hålträd	saknas	Åkervädd <i>Knautia arvensis</i> 1
Hävd	slåtter och bete med nötkreatur	Ängsvädd <i>Succisa pratensis</i> -
Blottad sand/jord	vildsvinsbök, åkerkanter	Slåttergubbe <i>Arnica montana</i> 2
Jordart	jord	Fibblor <i>Hieracium spp. m.m.</i> 1
Hällar	saknas	

Till vänster den nedre slätter-
ängen där lila vaxskivling och
ljusskivig lervaxskivling hittades
och till höger den övre slätter-
ängen där det bl.a. gjordes fynd
av tallmulmblomfluga
(*Calcosyrphus piger*) och
väddgökbi (*Nomada armata*).
Foton Tobias Ivarsson.

Resultat

Under fältbesöken gjordes fynd av en rad intressanta arter. Det mest spektakulära fyndet var den starkt hotade tallmulmblomflugan. Dessutom förekom ganska stora populationer av väddsandbi och dess starkt hotade boparasit väddgökbi. Slättergubbemalen eftersöktes i det stora slättergubbebeståndet i den nedre slätterängen, men några minor gick inte att finna. Trots den rika blomningen av fibblor (sommarfibbla och gråfibbla) påträffades varken slättersandbi eller fibblesandbi. Vildbifaunan var annars ganska rik med 22 noterade arter under fältbesöken, bl.a. kan det tidigare rödlistade lundmurarbi nämnas. På torrträd av ek påträffades gnag av tvåprickig smalpraktbagge (*Agrilius biguttatus*). Under de tre höstbesöken påträffades inte mindre än åtta rödlistade ängssvampar och 21 olika vaxskivlingsarter i släktet *Hygrocybe*. Den artrikaste ängssvampsfloran finns i de båda slätterängarna i reservatet.

Under fältbesöket på hösten 2007, var en del av den nedre slätterängen uppbökad av vildsvin. Åtgärder måste sättas in för att hindra vildsvinen från att böka upp de mycket artrika slätterängarna. Foto Tobias Ivarsson.

Besök		
Datum	Tid	Väder
2007-06-05	09.30-13.00	sol
2007-06-20	15.30-17.00	mulet-halvklart
2007-07-02	16.45-18.00	halvklart
2007-09-12	11.15-14.00	halvklart
2007-10-08	10.30-12.00	
2008-09-12		

Rödlistade arter			
Insekter		Kategori	ÅGP-art
tvåprickig smalpraktbagge	<i>Agrilius biguttatus</i>	VU	
bredbrämrad bastardsvärmare	<i>Zyganea lonicera</i>	NT	
tallmulmblomfluga	<i>Calcosyrphus piger</i>	EN	
väddgökbi	<i>Nomada armata</i>	EN	*
väddsandbi	<i>Andrena hattorfiana</i>	VU	*
Övriga			
ljusskivig lervaxskivling	<i>Camarophyllopsis schulzeri</i>	NT	
lila vaxskivling	<i>Hygrocybe flavipes</i>	NT	
scharlakansröd vaxskivling	<i>Hygrocybe punicea</i>	NT	
mörk blodvaxskivling	<i>Hygrocybe phaeococcinea</i>	NT	
trädvaxskivling	<i>Hygrocybe intermedia</i>	VU	
mörkfällig vaxskivling	<i>Hygrocybe turunda</i>	VU	
luktvaxskivling	<i>Hygrocybe quieta</i>	NT	
violett fingersvamp	<i>Clavaria zollingeri</i>	NT	
Andra intressanta arter			
hagtornsfjäril	<i>Aporia crataegi</i>		
långhornsbi	<i>Eucera longicornis</i>		
lundmurarbi	<i>Osmia pilicornis</i>		
midsommarblävinge	<i>Aricia artaxerxes</i>		
Antal dagfjärilsarter	19		
Antal solitära vildbiarter	22		
Antal vaxskivlingsarter	21		

Andra möjliga arter

Då totalt sex fältbesök gjordes på lokalen måste den anses ganska välinventerad. I det närbelägna Siddemåla påträffades dock även slättergubbemal, svartfläckig glanssmygare och liten bastardsvärmare.

Skötsel

Dagens skötsel är stort bra. Om en rikare flora skall utvecklas på de gamla åkrarna, bör dessa slåttas, och sedan ha efterbete. Den optimala skötseln vore nog bete i betesmarkerna och de gamla åkrarna på våren (april-maj). Därefter betesuppehåll under sommaren, slåtter på ängarna och de gamla åkrarna i slutet av juli-augusti och slutligen bete över hela området. Ta bort de flesta björkarna i slåtterängarna för att gynna ängssvampar och ängsväxter. Åtgärder för att hindra att vildsvinen bökar upp slåtterängarna måste införas.

IDEBOÅS SLÅTTERÄNG

Uppvidinge kommun

Beskrivning

Denna mark består av en frodig, öppen slåtteräng med riklig blomning av bl.a. åkervädd och sommarfibbla. I övrigt dominerar arter som daggekåpa, svartkämpar och fyrkantig johannesört. I ängen finns fyra hamlade askar och tre almar. Lokalen fältbesöktes främst för sök efter bin på åkervädd.

Död ved	saknas	Klassning av viktiga växter
Hälträd	Ask 2 (hamlade)	(1-3) där 1 är rikligast
Hävd	slätter	Spindelört <i>Thesium alpinum</i> -
Blottad sand/jord	saknas	Åkervädd <i>Knautia arvensis</i> 1
Jordart	jord	Ängsvädd <i>Succisa pratensis</i> -
Hällar	saknas	Slättergubbe <i>Arnica montana</i> -
		Fibblor <i>Hieracium</i> spp. m.m. 1

Resultat

Endast fyra korta fältbesök gjordes på lokalen, ändå påträffades flera intressanta arter. De mest intressanta fynden var väddsandbi och dess boparasit väddgökbi. Dessutom visade det sig att slåtterängen hade en ganska intressant ängssvampflora med totalt 13 påträffade vaxskivlingar i släktet *Hygrocybe*, däribland de båda rödlistade arterna lila vaxskivling och slemvaxskivling.

Andra möjliga arter

Även fibbleberoende bin bör eftersökas, liksom en riktad insats för att hitta fler ängssvampar.

Slemvaxskivling (*Hygrocybe glutinipes*)
NT en av de mer ovanliga av de 13
arter vaxskivlingar i släktet *Hygrocybe*
som påträffades i Ideboås slätteräng.
Foto Tobias Ivarsson.

Skötsel

Slätter i slutet av juli-augusti är troligtvis den bästa skötseln av området.

Rödlistade arter				Besök		
Insekter		Kategori	ÅGP-art	Datum	Tid	Väder
väddgökbi	<i>Nomada armata</i>	EN	*	2007-06-20	18.00-18.30	halvklart
vädtsandbi	<i>Andrena hattorfiana</i>	VU	*	2007-09-12	10.30-11.00	halvklart
Övriga				2007-10-08	12.15-13.00	
lila vaxskivling	<i>Hygrocybe flavipes</i>	NT		2008-09-15		
slemvaxskivling	<i>Hygrocybe glutinipes</i>	NT				
rökfingersvamp	<i>Clavaria fumosa</i>	NT				
Antal dagfjärilsarter	3					
Antal solitära vildbiarter	2					
Antal vaxskivlingsarter	13					

Även vägkanterna i Ideboås hyser en rik flora med bl.a. mycket prästkrage och åkervädd. Foto Tobias Ivarsson.

IDEBOÅS SIDDEMÅLA

Uppvidinge kommun

Beskrivning

Området består av igenväxande gamla betesmarker, samt en hel del ekskog. En del av markerna är kvävepåverkade med mycket hundkäx, men också en del åkervädd. En glänta är mycket mager med bl.a. rikligt med jungfrulin och gråfibbla. Här förekommer även gullviva, slåttergubbe och slåtterfibbla. Även inne i ekskogen finns en värdefull flora med bl.a. vippärt, blåsippa och skogstry.

Vägen som går i kanten av området är blomrik, här påträffades bl.a. liten och bredbrämad bastardsvärmare. Foto Tobias Ivarsson.

Svartfläckig glansmygare (*Carterocephalus silvicola*) har en av sina få kända förekomster i länet i Siddemåla. Här en hona. Foto Tobias Ivarsson.

STRUKTUR	FÖREKOMST	Klassning av viktiga växter	
Död ved		(1-3) där 1 är rikligast	
Hålträd	-	Spindelört <i>Thesium alpinum</i>	-
Hävd	Ohävdad	Åkervädd <i>Knautia arvensis</i>	2
Blottad sand/jord	saknas	Ängsvädd <i>Succisa pratensis</i>	-
Jordart	jord	Slåttergubbe <i>Arnica montana</i>	3
Hällar	saknas	Fibblor <i>Hieracium</i> spp. m.m.	2

Resultat

Under de fem fältbesöken noterades fem rödlistade insektsarter. Slättergubbe-
malen påträffades trots en ganska liten förekomst av slättergubbe. Dagfjärils-
faunan är rik med 16 noterade arter bl.a. svartfläckig glanssmygare och midsom-
marblåvinge. I bäcken finns blå jungfruslända *Calopteryx virgo*, röd flickslända
Pyrrhosoma nymphula och flodflickslända *Platycnemis pennipes*.

Rödlistade arter				Besök		
Insekter		Kategori	ÅGP-art	Datum	Tid	Väder
bredbrämrad bastardsvärmare	<i>Zygaena lonicerae</i>	NT		2007-05-29	12.00-14.00	mulet
liten bastardsvärmare	<i>Zygaena viciae</i>	NT		2007-06-05	08.00-09.00	sol
väddsandbi	<i>Andrena hattorfiana</i>	VU	*	2007-06-20	14.00-15.20	mulet
slättergubbe- mal	<i>Digitivalva arnicella</i>	EN	*	2007-07-02	15.15-16.30	sol
stor pälsblomfluga	<i>Criorhina ranunculi</i>	NT		2008-05-22		
Övriga						
göktyta	<i>Jynx torquilla</i>	NT				
Andra intressanta arter						
bålgeting	<i>Vespa crabro</i>					
midsommarblåvinge	<i>Aricia artaxerxes</i>					
svartfläckig glanssmygare	<i>Carterocephalus silvicola</i>					
Antal dagfjärilsarter	16					
Antal solitära vildbiarter	5					
Antal vaxskivlingsarter						

Andra möjliga arter

Insekter knutna till ekved bör inventeras i området bl.a. kunde åtgärdsprograms-
arten gulbent grenbock (*Grammoptera ustulata*) förekomma. Förekomsten av vädd-
sandbi gör det möjligt att även väddgökbi finns (arten förekommer i det närbe-
lägna Ideboås Naturreservat och Ideboås slätteräng).

Skötsel

Området är ohävdad och igenväxande. Viss slyröjning för att behålla gläntor
behövs, medan öppna områden skulle kunna slås i slutet av juli-augusti.

Besök		
Datum	Tid	Väder
2007-05-29	12.00-14.00	mulet
2007-06-05	08.00-09.00	sol
2007-06-20	14.00-15.20	mulet
2007-07-02	15.15-16.30	sol
2008-05-22		

KARRYD

Växjö kommun

Beskrivning

Denna högt belägna by har fina små betesmarker och blomrika vägkanter. Speciellt finns mycket brudborste, sommarfibbla och slättergubbe. Byn ligger endast en halv km sydväst om Libbhults ängar. Den främsta anledningen till att området fältbesöktes var slättersandbiet, som påträffats i de närbelägna Libbhults ängar.

STRUKTUR	FÖREKOMST	Klassning av viktiga växter
Död ved	saknas	(1-3) där 1 är rikligast
Hälträd	saknas	Spindelört <i>Thesium alpinum</i> -
Hävd	bete med nöt, eller vägkantsskötsel.	Åkervädd <i>Knautia arvensis</i> 3
Blottad sand/jord	vägkanter	Ängsvädd <i>Succisa pratensis</i> 2
Jordart	jord	Slättergubbe <i>Arnica montana</i> 1
Hällar	saknas	Fibblor <i>Hieracium</i> spp. m.m. 1

Resultat

I betesmarkerna och vägkanterna påträffades som mest 26 pollensamlade honor av slättersandbi. Detta visar att området är en mycket viktig lokal för arten. Till sammans med Libbhults ängar är populationen en av de största kända i Sverige. Dessutom påträffades minor av slättergubbemal i betesmarken öster om Södragården. Även dagfjärilsfaunan är ganska rik och arter som pärlgräsfjäril och ängsblåvinge påträffades. Under höstbesöket noterades några ovanliga ängssvampar. Iden lilla ängen i östra delen av trädgården till Södragården påträffades skrubbusksvamp och sepiavaxskivling. I betesmarken öster om Södragården hittades praktvaxskivling och scharlakansvaxskivling, i betesmarken 600 m nordöst om Södragården påträffades ljusskivig lervaxskivling och trådvaxskivling.

Besök		
Datum	Tid	Väder
2007-06-25	13.15-15.00	halvklart-sol
2007-07-01	10.30-11.30	sol
2007-10-02	15.45-17.30	halvklart
2008-09-10		
2008-10-03		

Till vänster den lilla ängen i trädgården med fynd av bl.a. slättersandbi och sepiavaxskivling och till höger betesmark i nordväst med ljusskivig lervaxskivling, trädvaxskivling och som mest 13 pollensamlade honor av slättersandbiet. Foton Tobias Ivarsson.

Andra möjliga arter

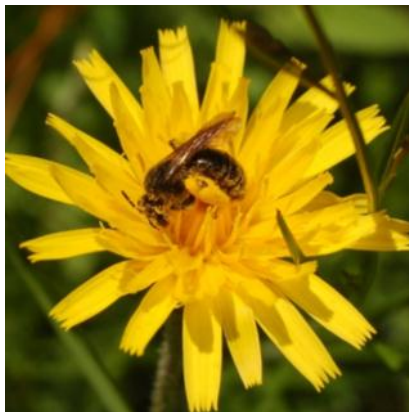
Endast två sommarbesök gjordes vilket gör det troligt att det finns mycket kvar att upptäcka. Speciellt borde det ytterst sällsynta knaggökbiet (*Nomada integra*) EN att eftersökas, eftersom detta är boparasit hos slättersandbi. Även ängssvampsfloran borde undersökas ytterligare.

Rödlistade arter			
Insekter		Kategori	ÅGP- art
slättersandbi	<i>Andrena humilis</i>	EN	*
slättergubbemal	<i>Digitivalva arnicella</i>	EN	*
Övriga			
ljusskivig lervaxskivling	<i>Camarophyllopsis schulzeri</i>	NT	
praktvaxskivling	<i>Hygrocybe splendidissima</i>	NT	*
sepiavaxskivling	<i>Hygrocybe ovina</i>	EN	
trädvaxskivling	<i>Hygrocybe intermedia</i>	VU	
scharlakansvaxskivling	<i>Hygrocybe punicea</i>	NT	
skruvbusksvamp	<i>Tremellodendropsis tuberosa</i>	NT	
Andra intressanta arter			
"slättergubbefluga"	<i>Phytomyza arnicae</i>		
Antal dagfjärilsarter		12	
Antal solitära vildbiarter		5	
Antal vaxskivlingsarter		17	

Skötsel

- Ängsmarkerna i trädgården till Södragården borde hävdas genom slätter i slutet av juli-augusti. Betesmarken öster om Södragården borde öppnas upp ytterligare, framförallt bör björk tas ned. Sent bete är nog bra.

- Vägkanterna bör slås i slutet av juli-augusti. Gräset tas bort.
- Betesmarken 600 m nord-öst om Södragården hävdades 2007 genom sent ganska extensivt bete, vilket sannolikt är en bra skötsel. Möjligtvis kan den västligaste delen med den rikaste blomningen av sommarfibbla göras om till slätteräng.
- Åkrar runt gården öster om Södragården har gammal vall, dessa åkrar skulle utveckla en fin flora om de inte gödslades och om de slogs årligen i mitten av juli-augusti.

En av Sveriges största kända populationer av slättersandbi *Andrena humilis* EN finns i Karryd-Libbhults ängar. Foto Tobias Ivarsson.

KROKSHULT

Uppvidinge kommun

STRUKTUR	FÖREKOMST	Klassning av viktiga växter
Död ved	Torrträd av ek 1, små eklågor och ekris ganska rikligt.	(1-3) där 1 är rikligast
Hålträd	Lind 1.	Spindelört <i>Thesium alpinum</i> -
Hävd	Ohävdad, slätter på gamla åkrar.	Åkervädd <i>Knautia arvensis</i> 1
Blottad sand/jord	saknas	Ängsvädd <i>Succisa pratensis</i> -
Jordart	jord	Slättergubbe <i>Arnica montana</i> 2
Hällar	saknas	Fibblor <i>Hieracium spp. m.m.</i> 2

Beskrivning

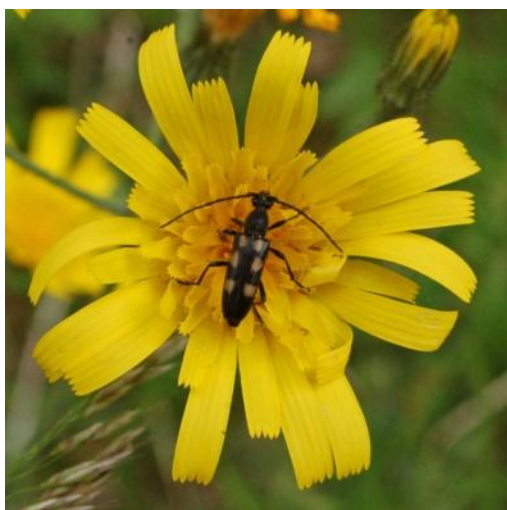
Varierat odlingslandskap med betesmarker, gamla åkrar och öppna ekskogar. På de gamla åkrarna som slättras är det rik blomning av sommarfibbla och åkervädd. I ekskogarna förekommer rikligt med gullviva. I en ohävdad glänta finns den värdefullaste floran med bl.a. nattviol, Jungfru-Marie nycklar och slättergubbe. Betesmarken i väster är mer trivial och betas med nöt.

Till vänster gamla åkrar med rik blomning av sommarfibbla och åkervädd där bl.a. vädssandbi påträffades till höger gläntan i skogen med fynd av bl.a. sexfläckig blombock, klöverblåvinge och slättergubbemal. Foton Tobias Ivarsson.

Resultat

En av denna inventeringens intressantaste lokaler, trots att inte mer tid har lagts på denna lokal jämfört med övriga påträffades inte mindre än 12 rödlistade insektsarter. Fem av de rödlistade arterna är knutna till ek. Arterna är tvåprickig smalpraktbagge *Agrilus biguttatus*, sexfläckig blombock *Anoplodera sexguttata*, rödhjon *Pyrrhodium sanguineum*, gulbent grenbock *Grammoptera ustulata* och ekgetingbock *Xylotrechus antilope*. Speciellt fyndet av sexfläckig blombock är anmärkningsvärt då det är det andra fyndet i länet. Fjärilsfaunan är mycket rik med 24 arter påträffade dagfjärilar och tre arter bastardsvärmare. Klöverblåvinge hittades i juni 2007 vilket är det första fyndet i modern tid i länet. Det mest glädjande fyndet var dock återfyndet av gullvivefjäril, genom att ett exemplar hittades den 22 maj 2008. Arten påträffades senast i länet 1975 av Lars Kullmar just i Krokshult. Trots ett ganska litet bestånd av slättergubbe påträffades minor av slättergubbemal. På de gamla åkrarna flög vädssandbi. Även andra intressanta solitära bin påträffades som vialgökbi, vialtapetserarbi (*Megachile nigriventris*) och långhornsbi (*Eucera longicornis*).

Den sexfläckiga blombocken (*Anoplodera sexguttata*) påträffades på blommande fibblor i Krokshult, fyndet är det andra i länet. Artens larver lever på ekgrenar-lågor som ligger skuggigt. Foto Tobias Ivarsson.

Rödlistade arter			
Insekter		Kategori	ÅGP-art
tvåfläckig smalpraktbagge	<i>Agrilus biguttatus</i>	VU	
sexfläckig blombock	<i>Anoplodera sexguttata</i>	NT	*
bredbrämad bastardsvärmare	<i>Zygaena lonicerae</i>	NT	
klubbsprötad bastardsvärmare	<i>Zygaena minos</i>	VU	
mindre bastardsvärmare	<i>Zygaena viciae</i>	NT	
slättermuggbema	<i>Digitivalva arnicella</i>	EN	*
smalpannad stiletfluga	<i>Thereva microcephala</i>	NT	
väddsandbi	<i>Andrena hattorfiana</i>	VU	*
vialgökbi	<i>Nomada villosa</i>	NT	
ekgetingbock	<i>Xylotrechus antilope</i>	NT	
gullvivefjäril	<i>Hamearis lucina</i>	VU	
rödhjon	<i>Pyrrhidium sanguineum</i>	NT	
gulbent grenbock	<i>Grammoptera ustulata</i>	NT	
Andra intressanta arter			
rödbent mulmblomfluga	<i>Chalcosyrphus valgus</i>		
brokig örtblomfluga	<i>Cheilosia illustrata</i>		
platt vedblomfluga	<i>Lejota ruficornis</i>		
hornstrit	<i>Centrotus cornutus</i>		
backcitronbi	<i>Hylaeus rinki</i>		
klöverblåvinge	<i>Glaucopsyche alexis</i>		
långhornsbi	<i>Eucera longicornis</i>		
vialtapetsarabi	<i>Megachile nigriventris</i>		
midsommarblåvinge	<i>Aricia artaxerxes</i>		
"svävflugan"	<i>Villa hottentotta</i>		
nattviol	<i>Platanthera bifolia</i>		
Antal dagfjärilsarter		24	
Antal solitära vildbiarter		13	
Antal vaxskivlingsarter		1	

Andra möjliga arter

Området har stor potential att hysa ytterligare intressanta arter. Miljön samt närheten till Algunnen och Hornsöområdet i Kalmar län gör att många intressanta vedinsekter är möjliga. Den rika blomningen av åkervädd och fibblor samt närheten till lokaler med förekomst gör det troligt att arter som väddgökbi och fibblesandbi och möjligtvis även slättersandbi kan förekomma på lokalen. Fynd av den asplevande ryska högstjärten (*Pygaera timon*, VU) finns noterad från Krokshult, det senaste fyndet är från 1992 och är gjort av Ronny Lindman.

Besök		
Datum	Tid	Väder
2007-06-04	14.00-18.00	halvklart
2007-07-02	11.30-14.30	sol
2007-07-17	09.00-10.00	mulet
2007-10-09	13.15-15.00	sol
2008-05-22		
2008-06-01		

Skötsel

Området hyser mycket höga naturvärden och arter som bara påträffats här i länet, vilket gör området högprioriterat. De gamla åkrarna får inte odlas upp utan måste fortsätta att slåttras. De ektominerande öppna skogarna bör hållas öppna, kanske kan ekar avverkas och sedan få ligga kvar som yngelplats för områdets sällsynta vedlevande skalbaggar, samtidigt som den öppna karaktären på skogen bibehålls. Gläntan i skogen måste hållas öppen genom slyröjning och sen slätter. Slätter kanske inte är nödvändig varje år. Fler områden i Krokshult med omgivningar bör inventeras för att se utbredningen för de påträffade hotade arterna.

Gullvivefjärilens (*Hamearis lucina*) VU livsmiljö i Krokshult. Foto Tobias Ivarsson.

KÅLSBODA

Uppvidinge kommun

Beskrivning

Lokalen fältbesöktes då spindelört är känd härifrån. Det finns även fynd av arter som fältgentiana och brudsporre i betesmarken. Idag är marken ohävdad, i fuktiga partier börjar det bli mycket örnbräken och aspsly, på torrare marker dominerar arter som bockrot och ljung. Här förekommer fortfarande mycket slättergubbe, darrgräs och solvända. Väster om betesmarken finns gamla blomrika åkrar som inte varit plöjda på länge, på åkrarna finns rikligt med fibblor och åkervädd, till och med en art som solvända har börjat kolonisera åkrarna. Vid fältbesöken på höstarna var åkrarna slagna. Ingen död ved förekommer i området.

STRUKTUR	FÖREKOMST	Klassning av viktiga växter
Död ved	saknas	(1-3) där 1 är rikligast
Hålträd	saknas	Spindelört <i>Thesium alpinum</i> 3
Hävd	ohävdad	Åkervädd <i>Knautia arvensis</i> 1
Blottad sand/jord	saknas	Ängsvädd <i>Succisa pratensis</i> -
Jordart	jord	Slättergubbe <i>Arnica montana</i> 2
Hällar	saknas	Fibblor <i>Hieracium spp. m.m.</i> 2

Resultat

Trots att endast fyra korta fältbesök gjordes på lokalen hittades inte mindre än tre arter som betraktas som starkt hotade i senaste rödlistan. Spindelörtskinnbagge påträffades med fem nymfer på de sex påträffade spindelörtsplantorna i väggkanten väster om betesmarken. Minor av slättergubbemal påträffades i den ohävdade betesmarken liksom några exemplar av liten bastardsvärmare. Under fältbesöken på hösten noterades en rik ängssvampsflora i betesmarken, med inte mindre än 20 arter vaxskivlingar i släktet *Hygrocybe*. Hela åtta av dessa är rödlistade, särskilt anmärkningsvärda är fynden av sepiavaxskivling, fager vaxskivling, trådvaxskivling, mörkfjällig vaxskivling och luktvaxskivling. Få platser i länet kan ståta med så många rödlistade vaxskivlingsarter. Under ett fältbesök av Jonas Wäglind i samband med sök efter fältgentiana den 1 juli 2008 påträffades tre exemplar av smalsprötad bastardsvärmare. Detta är det första fyndet i länet för denna art.

Till vänster ett torrt parti av den igenväxande betesmarken och till höger den blomrika vallen väster om betesmarken. Foton Tobias Ivarsson.

Besök		
Datum	Tid	Väder
2007-07-22	09.30-10.30	halvklart
2007-10-02	10.00-11.30	
2008-09-10		
2008-10-03		

Andra möjliga arter

Blomrikedomen i området gör det helt klart möjligt att bin som väddgökbi och väddsandbi kan förekomma i området. Även slättersandbiet är möjligt då området har ganska rikligt med fibblor och ligger 5 km från den kända förekomsten i Libbhults ängar. Ängssvampsfloran bör undersökas ytterligare.

Rödlistade arter			
Insekter		Kategori	ÅGP-art
liten bastardsvärmare	<i>Zygaena viciae</i>	NT	
smalsprötad bastardsvärmare	<i>Zygaena osterodensis</i>	NT	
slåttergubbemal	<i>Digitivalva arnicella</i>	EN	*
spindelörtskinnbagge	<i>Canthophorus impressus</i>	EN	*
Övriga			
spindelört	<i>Thesium alpinum</i>	NT	
scharlakansröd vaxskivling	<i>Hygrocybe punicea</i>	NT	
luktvaxskivling	<i>Hygrocybe quieta</i>	NT	
fager vaxskivling	<i>Hygrocybe aurantiosplendens</i>	NT	*
trädvaxskivling	<i>Hygrocybe intermedia</i>	VU	
mörkfjällig vaxskivling	<i>Hygrocybe turunda</i>	VU	
praktvaxskivling	<i>Hygrocybe splendidissima</i>	NT	*
sepiavaxskivling	<i>Hygrocybe ovina</i>	EN	
mörk blodvaxskivling	<i>Hygrocybe phaeococcinea</i>	NT	
Antal dagfjärilsarter	4		
Antal solitära vildbiarter			
Antal vaxskivlingsarter	20		

Fager vaxskivlingen (*Hygrocybe aurantiosplendens*) NT en av 20 påträffade vaxskivlingar släktet *Hygrocybe* i Kålsboda vid de tre fältbesöken under höstarna 2007-2008. Inte mindre än åtta av de påträffade vaxskivlingsarterna är med på den senaste rödlistan. Foto Tobias Ivarsson.

LIBBHULTS ÄNGAR NATURRESERVAT

Uppvidinge kommun

Beskrivning

Ett stort blomrikt varierat naturreservat som innehåller miljöer som fuktig mager slätteräng, frodig slätteräng på gammal åker, magra betesmarker med nötkreatur men även lövskogsområden. Reservatet ligger 300 m över havet vilket gör att våren ofta är någon vecka senare här än i mer låglänta områden. Många hävdgynnade växter har stora populationer i reservatet exempelvis stor blåklocka, sommarfibbla, brudborste, slättergubbe och ängsvädd. Bland sällsyntare växter kan granspira och slätterblomma nämnas. Hålträd av ek förekommer, liksom död ved i form av bl.a. lågor av björk och ek.

STRUKTUR	FÖREKOMST	Klassning av viktiga växter	
STRUKTUR	FÖREKOMST		
Död ved	ganska rikligt med lågor av bl.a björk och ek samt stående döda träd.	(1-3) där 1 är rikligast	
Hålträd	Hålträd av ek förekommer.	Åkervädd <i>Knautia arvensis</i>	2
Hävd	Slätter och bete med nötkreatur.	Ängsvädd <i>Succisa pratensis</i>	1
Blottad sand/jord	vägkanter, stigar sparsamt	Slättergubbe <i>Arnica montana</i>	1
Jordart	jord	Fibblor <i>Hieracium spp. m.m.</i>	1
Hällar	saknas		

Resultat

Lokalen fältbesöktes nio gånger och är därmed en av de mer välinventerade lokalerna under denna inventering. Det mest glädjande fyndet är slättersandbi som påträffades med som mest 14 pollensamlade honor i den lilla sommarfibbleängen som ligger mellan de två vägarna som går upp till Karryd. Även väddsandbiet finns med en liten population och två honor noterades. Annars var vildbifaunan ganska sparsam med endast 12 påträffade arter, vilket måste betraktas som lite för den inventeringsinsats som gjordes. Lokalen inventerades dock första gången 17 juni varvid många tidigflygande arter missades. På slättergubbe påträffades minor av slättergubbemal och minerarflugan. Ingen populationsuppskattning gjordes av dessa arter, då slättergubbebestånden är mycket stora och spridda över en stor del av reservatet. Under sensommaren 2007 gjordes flera försök att finna guldsandbi (*Andrena marginata*) på ängsvädd, men detta misslyckades. Istället påträffades en osedvanligt rik ängssvampsflora vilket föranledde flera fältbesök under höstarna 2007 och 2008. Totalt påträffades 12 rödlistade ängssvampar och hela 26 arter vaxskivlingar i släktet *Hygrocybe*. Lokalen är utan tvekan bland de mest värdefulla för ängssvampar i länet, och står sig helt klart bra även i ett Nationellt och kanske även i ett internationellt perspektiv. De mest värdefulla markerna för

ängssvampar var den fuktiga slätterängen i nordväst samt den öppna och magra betesmarken norr om slätterängen.

Till vänster den fuktiga magra slätterängen i nordvästra delen av reservatet, här finns rikligt med granspira samt en mycket värdefull ängsvampsflora med arter som grållila vaxskivling, blårödning, mörkfjällig vaxskivling, praktvaxskivling och luktvaxskivling. Till höger ses den mycket sommarfibblerika slätterängen där slättersandbiet hade en stor population. Foton Tobias Ivarsson.

Datum	Tid	Väder
2007-06-17	17.00-19.00	halvklart
2007-06-25	09.45-12.00	sol-moln
2007-07-01	09.00-10.30	sol
2007-07-10	10.45-12.45	halvklart
2007-08-24	09.30-11.30	sol
2007-09-05	09.30-10.30	sol
2007-10-02	12.00-15.20	halvklart
2008-09-10		
2008-10-03		

Andra möjliga arter

Den rika förekomsten av slättersandbi möjliggör förekomst av det idag mycket sällsynta knaggökbiet (*Nomada integra* - EN) som idag endast har en känd förekomst i landet. Otroligt nog finns ett fynd av arten från 1936 i Nottebäcks församling. Knaggökbiet är slättersandbiets parasitbi. Även ängssvampsfloran bör undersökas ytterligare bl.a. påträffades möjliga exemplar av Klibbjordtunga (*Geoglossum difforme* - EN) 2007. Inventeringen av ängssvampar har hittills mest gjorts i de norra delarna av reservatet.

Rödlistade arter			
Insekter		Kategori	ÅGP-art
slättergubbemal	<i>Digitivalva arnicella</i>	EN	*
slättersandbi	<i>Andrena humilis</i>	EN	*
väddsandbi	<i>Andrena hattorfiana</i>	VU	*
Övriga			
grållila vaxskivling	<i>Hygrocybe lacmus</i>	VU	
scharlakansröd vaxskivling	<i>Hygrocybe punicea</i>	NT	
mörk blodvaxskivling	<i>Hygrocybe phaeococcinea</i>	NT	
sepiavaxskivling	<i>Hygrocybe ovina</i>	EN	
mörkfjällig vaxskivling	<i>Hygrocybe turunda</i>	VU	
luktvaxskivling	<i>Hygrocybe quieta</i>	NT	
lädervaxskivling	<i>Hygrocybe russocoriacea</i>	NT	
slemvaxskivling	<i>Hygrocybe glutinipes</i>	NT	
praktvaxskivling	<i>Hygrocybe spendidissima</i>	NT	*
skrubbusksvamp	<i>Tremellodendropsis tuberosa</i>	NT	
olivjordtunga	<i>Microglossum olivaceum</i>	NT	
blårödling	<i>Entoloma bloxamii</i>	VU	*
granspira	<i>Pedicularis sylvatica</i>	NT	
Andra intressanta arter			
"rovflugan"	<i>Leptarthrus breviostris</i>		
"slättergubbefluga"	<i>Phytomyza arnicae</i>		
Antal dagfjärilsarter	18		
Antal solitära vildbiarter	12		
Antal vaxskivlingsarter	26		

Skötsel

Dagens skötsel av reservatet är i stort bra.

- Slättern av den fuktiga slätterängen i nordväst borde dock utföras med mindre slätteraggregat, dagens slätter med traktor gör att den fuktiga marken pressas ihop varvid ängssvamparnas mycel kan förstöras. De flesta ängssvamparna som påträffades fanns i anslutning till stenrosen och dylikt där traktorslätter var omöjlig.
- De sommarfibblerika slätterängarna söder om vägen genom området slogs redan runt 10 juli 2007, när sommarfibblorna fortfarande stod i full blom. Slättern borde vänta till slutet av juli så att sommarfibblorna och åkervädden hinner blomma över.
- Öppna upp den sydvästvända slänten nordväst om den norra vägen till Karryd.
- Det är viktigt att de mest värdefulla ängssvampsmarkerna skyddas från vildsvin.

Kavalkad av rödlistade ängssvampsarter som påträffats i Libbhults ängar 2007-2008. Arterna på bilderna är lädervaxskivling (*Hygrocybe russocoriacea*), mörkfjällig vaxskivling (*Hygrocybe turunda*), är mörk blodvaxskivling (*Hygrocybe phaeococcinea*), luktvaxskivling (*Hygrocybe quieta*), skrubbusksvamp (*Tremellodendropsis tuberosa*) och olivjordtunga (*Microglossum olivaceum*). Totalt påträffades 12 rödlistade ängssvampsarter. Foton Tobias Ivarsson.

LINNEBERG GRUSTAG

Uppvidinge kommun

Beskrivning

Detta gamla grustag är mestadels bevuxet med ung tallskog, men öppna områden förekommer. Grustaget används som timmerupplag. Vegetationen på öppna områden är varierande med bl.a. svartkämpar som dominerande art. Grustaget är ohävdad. Lokalen uppmärksammades vid sök efter spindelört.

STRUKTUR	FÖREKOMST	Klassning av viktiga växter
Död ved	saknas	(1-3) där 1 är rikligast
Hålträd	saknas	Spindelört <i>Thesium alpinum</i> 2
Hävd	ohävdad	Åkervädd <i>Knautia arvensis</i> 2
Blottad sand/jord	~5% av arealen	Ångsvädd <i>Succisa pratensis</i> 3
Jordart	grus-sand	Slättergubbe <i>Arnica montana</i> 3
Hällar	saknas	Fibblor <i>Hieracium spp. m.m.</i> 2

På de öppna områdena i det gamla grustaget påträffades 24 plantor av spindelört och som mest åtta exemplar av spindelörtskinnbagge. Några spindelörtsplantor kan skönjas i förgrunden. Foto Tobias Ivarsson.

Besök

Datum	Tid	Väder
2007-07-13	11.00-15.00	mulet
2007-07-14	10.15-10.30	halvklart
2007-07-22	12.45-13.15	sol

Resultat

Vid fältbesöken hittades 24 plantor av spindelört och som mest 4 nymfer och 4 imago spindelörtsskinnbaggar. På spindelört noterades också rostsampen *Puccinia mougeotii* Lagerh. Vilken är en av två noterade lokaler för arten under denna inventering. Dessutom påträffades de rödlistade växterna strandlumner, åkerkulla och rödlänke liksom intressanta fjärilar som metallvingesvärmare och två arter bastard-svärmare. Resultatet visar att grustaget hyser en skyddsvärd flora och fauna.

Andra möjliga arter

Då lokalen fältbesöktes först i juli och under ganska dåliga väderförhållanden finns säkerligen mycket kvar att upptäcka.

Rödlistade arter			
Insekter		Kategori	ÅGP-art
metallvingesvärmare	<i>Adscita statices</i>	NT	
bredbrämrad bastardsvärmare	<i>Zygaena lonicerae</i>	NT	
liten bastardsvärmare	<i>Zygaena viciae</i>	NT	
spindelörtskinnbagge	<i>Canthophorus impressus</i>	EN	*
Övriga			
rödlänke	<i>Peplis portula</i>	NT	
spindelört	<i>Thesium alpinum</i>	NT	
strandlummer	<i>Lycopodiella inundata</i>	NT	
åkerkulla	<i>Anthemis arvensis</i>	NT	
Andra intressanta arter			
mindre korslöpare	<i>Panagaeus bipustulatus</i>		
videsmalbock	<i>Oberea oculata</i>		
Antal dagfjärilsarter	9		
Antal solitära vildbiarter	1		
Antal vaxskivlingsarter	0		

Skötsel

För att bevara och utöka de befintliga värdena är det viktigt att området hävdas på något sätt för att förhindra total igenväxning. Kanske uppräckning av tall på vissa platser är det bästa sättet att skapa nya öppna ytor.

Metallvingesvärmaren *Adscita statices* är en av de åtta rödlistade arter som påträffades i det gamla grustaget vid Linneberg. Foto Tobias Ivarsson.

LÅNGESKRUV

Uppvidinge kommun

Beskrivning

Denna lokal ligger i ett stort varierat odlingslandskap, där enbart delar har fältbesökts. Längst i söder finns en sydvästvänd torr öppen betesmark med mycket gråfibbla, som skulle kunna vara lämplig för fibbleberoende bin och för trumgräshoppa. Övrig betesmark är också torr med hållar och mycket yngre ekar. I den norra delen av det inventerade område ligger en slätteräng med tre hamlade ihåliga askar. I slätterängen dominerar växter som svartkämpar, ängssyra, knölsmörblomma och prästkrage.

Till vänster den sydvästvända torra betesmarken och till höger slätterängen längst i norr med bl.a. praktvaxskivling. Foton Tobias Ivarsson.

Resultat

Vädret och det faktum att fältbesöken gjordes på kvällen under de korta sommarbesöken förklarar till viss del det magra insektsresultatet. Vid höstbesöken påträffades 10 arter vaxskivlingar i släktet *Hygrocybe* varav scharlakansvaxskivling och praktvaxskivling är rödlistade. Varken slättergubbemal eller trumgräshoppa påträffades.

STRUKTUR	FÖREKOMST	Klassning av viktiga växter (1-3) där 1 är rikligast
Död ved	Enstaka klena eklågor.	Spindelört <i>Thesium alpinum</i> -
Hålträd	Ask 3 (hamlade) på slätterängen.	Åkervädd <i>Knautia arvensis</i> 3
Hävd	Slätter och bete med nötkreatur.	Ängsvädd <i>Succisa pratensis</i> -
Blottad sand/jord	Små blottor mellan åkrar.	Slättergubbe <i>Arnica montana</i> 3
Jordart	jord	Fibblor <i>Hieracium spp. m.m.</i> 1
Hållar	förekommer	

Rödlistade arter			Besök		
Insekter		Kategori	Datum	Tid	Väder
Övriga					
scharlakansvaxskivling	<i>Hygrocybe punicea</i>	NT	2007-06-24	16.15-17.45	mulet duggregn
praktvaxskivling	<i>Hygrocybe splendidissima</i>	NT	2007-07-16		*
Antal dagfjärilsarter	4		2007-10-04	15.45-17.00	halvklart
Antal solitära vildbiarter	1		2008-09-12		
Antal vaxskivlingsarter	10				

Andra möjliga arter

Området är intressant och skulle kunna hysa arter som vädssandbi, vilken finns i det närbelägna Lundagård. Även bin knutna till fibblor är möjliga, då det är mycket rikligt med gråfibbla på den torra sydvästvända betesmarken. Det är även möjligt att ekgrenlevande skalbaggar finns i området, då det är gott om klena ekar på torr mark, mängden död ved är dock liten.

Praktvaxskivlingen *Hygrocybe splendidissima* är en av 10 vaxskivlingsarter som påträffades i Långaskröv. Arten är rödlistad och med i åtgärdsprogrammet för svampar i ängs- och betesmarker. Foto Tobias Ivarsson.

Skötsel

Skötseln av området är i stort bra. Betesmarkerna skulle kunna öppnas upp mer, låt de nedtagna ekarna ligga ekgrenlevande skalbaggar kan utvecklas i dem.

LÅNGESKRUV LUNDAGÅRD

Uppvidinge kommun

Beskrivning

Hela området inklusive trädgården och de gamla åkrarna slåttas. De gamla åkrarna har inte plöjts eller gödslats på länge och svartkämpar, ängssyra, rödven och fyrkantig johannesört är här dominerande arter. Rika förekomster finns av åkervädd, men även sommarfibbla och ängsskallra är vanliga. Slätterängarna är mer magra med ljung, gökärt, fårsvingel och smultron som dominerande arter. Även slättergubben förekommer i stora bestånd. Några honungsbisamhällen finns i trädgården. Framför huset finns sju hamlade askar, med bl.a. guldlockmossa, lönnlav och snövit blekspik.

Till vänster gammal åker som i dag slås, åkern är mycket rik på åkervädd och hyser en ganska stor population av vädssandbi. Till höger del av slättergubberik slätteräng. Foton Tobias Ivarsson.

STRUKTUR	FÖREKOMST	Klassning av viktiga växter
Död ved	saknas	(1-3) där 1 är rikligast
Hålträd	saknas	Spindelört <i>Thesium alpinum</i> -
Hävd	slätter	Åkervädd <i>Knautia arvensis</i> 1
Blottad sand/jord	saknas	Ängsvädd <i>Succisa pratensis</i> -
Jordart	jord	Slättergubbe <i>Arnica montana</i> 1
Hällar	saknas	Fibblor <i>Hieracium spp. m.m.</i> 2

Resultat

De gamla åkrarna hyser en stor population av vädssandbi fem honor och tre hanar sågs vid fältbesöket den 24 juni. På slättergubbe finns talrika minor av minerarflugan *Phytomyza arnicae*. Under höstbesöken påträffades även minor av slättergubbemal. Den bredbrämde bastardsvärmaren noterades med 10 exemplar den 16 juli. Andra intressanta fjärilsarter under fältbesöken var hagtorsfjäril och

ängsblåvinge. Under höstbesöken hittades tio arter vaxskivlingar i släktet *Hygrocybe*, däribland den rödlistade scharlakansvaxskivlingen.

Rödlistade arter				Besök		
Insekter		Kategori	ÅGP-art	Datum	Tid	Väder
slättermuggmal	<i>Digitivalva arnicella</i>	EN	*	2007-06-24	14.00-16.00	halvklart
bredbrämrad bastardsvärmare	<i>Zygaena lonicerae</i>	NT		2007-07-16	16.30-17.10	sol
vädtsandbi	<i>Andrena hattorfiana</i>	VU	*	2007-10-04	14.30-15.30	halvklart
Övriga				2008-09-12		
scharlakansvaxskivling	<i>Hygrocybe punicea</i>	NT				
Andra intressanta arter						
hagtorns fjärl	<i>Aporia crataegi</i>					
"slättermuggflugan"	<i>Phytomyza arnicae</i>					
Antal dagfjärilsarter 18						
Antal solitära vildbiarter 2						
Antal vaxskivlingsarter 10						

Andra möjliga arter

Den rika förekomsten av vädtsandbi, gör det inte omöjligt att dess boparasitbi vädsgökbi också skulle kunna finnas i området. Även ängssvampsfloran borde undersökas ytterligare.

Skötsel

Skötseln är i dag i stort bra, ökade bidrag borde även utbetalas för de blomrika gamla åkrarna. Öppna gärna upp slättermuggarna något, ta bort främst björk.

Vädtsandbiet (*Andrena hattorfiana*) finns på de gamla slagna åkrarna i Lundagård Långeskruv. Fynden av denna art och arter som slättersandbi och vädsgökbi på andra liknande lokaler, visar att gamla slagna åkrar med tiden blir en mycket viktig miljö för en rad hotade arter. Ökade bidrag borde betalas ut för dessa marker. Foto Tobias Ivarsson.

MASSAMÅLA

Uppvidinge kommun

Till vänster betesmark med rik förekomst av ängssvampar och till höger vägslänt med mycket rik blomning av åkerkulla och tjärblomster. Foton Tobias Ivarsson.

STRUKTUR	FÖREKOMST	Klassning av viktiga växter
Död ved	Torrträd av ek 1, björklåga 2, eklåga 3 och asphögstubbe 1.	(1-3) där 1 är rikligast
Hälträd	Asp 4.	Spindelört <i>Thesium alpinum</i> -
Hävd	Nötbete ganska intensivt.	Åkervädd <i>Knautia arvensis</i> 2
Blottad sand/jord	saknas	Ängsvädd <i>Succisa pratensis</i> 2
Jordart	jord	Slättergubbe <i>Arnica montana</i> 2
Hällar	~2 %	Fibblor <i>Hieracium</i> spp. m.m. 2

Beskrivning

Ett ganska stort öppet odlingslandskap, det som har inventerats här är vägkanter vid vägen mot Vetlanda, samt en stor betesmark i söder. Tidigare finns fynd av gulbent ekgrenbock från området (Franc 2005). Vägrenarna är rika på bl.a. åkervädd, åkerkulla och tjärblomster. På torra partier av den magra betesmarken dominerar växter som ljung, svartkämpar, gråfibbla och fårsvingel.

Resultat

Under försommarbesöken noterades bl.a. väddsandbi och hagtornsfjäril. Vid sök efter guldsandbi på ängsvädd i slutet av augusti påträffades flera intressanta ängssvampsarter. Därefter gjordes fyra fältbesök för att inventera svampar. Totalt påträffades 19 vaxskivlingsarter i släktet *Hygocybe* vilket måste anses som ett mycket bra resultat. Åtta av de påträffade ängssvamparna är med på den svenska rödlistan, speciellt intressanta är fynden av ljusskivig lerskivling, violett finger-svamp och vridfingersvamp, vilka är arter med ett fåtal fynd i länet tidigare. På asp hittades även den rödlistade stora asptickan. På slättergubbe noterades minor av slättergubbemal (höstminor), samt minor av minerarflugan *Phytomyza arnicae*.

Rödlistade arter			
Insekter		Kategori	ÅGP-art
slättegubbemal	<i>Digitivalva arnicella</i>	EN	*
väddsandbi	<i>Andrena hattorfiana</i>	VU	*
Övriga			
ljusskivig lervaxskivling	<i>Camarophyllopsis schulzeri</i>	NT	
violett fingersvamp	<i>Clavaria zollingeri</i>	NT	
vridfingersvamp	<i>Clavaria amoenoides</i>	NT	
slemvaxskivling	<i>Hygrocybe glutinipes</i>	NT	
luktvaxskivling	<i>Hygrocybe quieta</i>	NT	
praktvaxskivling	<i>Hygrocybe splendidissima</i>	NT	*
scharlakansvaxskivling	<i>Hygrocybe punicea</i>	NT	
mörk blodvaxskivling	<i>Hygrocybe phaeococcinea</i>	NT	
stor aspticka	<i>Phellinus populicola</i>	NT	
åkerkulla	<i>Anthemis arvensis</i>	NT	
mindre hackspett	<i>Dendrocopos minor</i>	NT	
Andra intressanta arter			
bålgeting	<i>Vespa crabro</i>		
hagtornsfjäril	<i>Aporia crataegi</i>		
"slättegubbefluga"	<i>Phytomyza arnicae</i>		
Antal dagfjärilsarter		8	
Antal solitära vildbiarter		5	
Antal vaxskivlingsarter		19	

Ljusskivig lervaxskivling (*Camarophyllopsis schulzeri*) en av åtta rödlistade ängssvampar som påträffades i betesmarken i Massamåla höstarna 2007-2008.
Foto: Tobias Ivarsson.

Andra möjliga arter

Det är mycket möjligt att väddgökbi förekommer på lokalen, i och med att väddsandbi förekommer och väddgökbi finns på ganska närbelägna lokaler. Ängssvampsfloran borde undersökas ytterligare.

Skötsel

Dagens skötsel av betesmarken är troligen bra, ett något mindre intensivt bete under vår och sommar skulle dock gynna många blomberoende insekter.

MÅKETORP

Uppvidinge kommun

Beskrivning

Ett gammaldags vackert odlingslandskap 1 km väster om den likaledes inventerade Mjösjöholt. Dominerande växter i torrängspartier är gökärt, gråfibbla, rödven och smultron. Både de extensivt betade hagarna och vägkanterna har en rik blomning.

Till vänster blomrik vägkant där bl.a. vädssandbi hittades och till öger torr betesmark med mycket gråfibbla där fynden av fibblesandbi, vialgökbi och sepiavaxskivling gjordes. Foton Tobias Ivarsson.

STRUKTUR		Klassning av viktiga växter	
Död ved	Asphögstubbe 1, asplåga 1 och ekris.	(1-3) där 1 är rikligast	
Hälträd	Asp 3.	Spindelört <i>Thesium alpinum</i>	-
Hävd	Bete med nötkreatur, extensivt.	Åkervädd <i>Knautia arvensis</i>	2
Blottad sand/jord	1%	Ängsvädd <i>Succisa pratensis</i>	2
Jordart	jord	Slättergubbe <i>Arnica montana</i>	2
Hällar	saknas	Fibblor <i>Hieracium spp. m.m.</i>	2

Resultat

Under det korta sommarbesöket hittades inte mindre än tre rödlistade biarter. Speciellt intressant är fyndet av fibblesandbi som påträffades som ny för Kronobergs län. Vialgökbi lever som parasit på vialsandbi *Andrena lathyri*, vilket är ett sandbi som främst samlar pollen från gökärt. Även vädssandbi och ovanliga bin som brynsandbi (*Andrena fulvida*) och backcitronbi (*Hylaeus rinki*) noterades. Under höstbesöken hittades åtta rödlistade ängssvampar och 18 vaxskivlingsarter i släktet *Hygrocybe*, speciellt intressant var fyndet den starkt hotade sepiavaxskivlingen.

Mösjöhult och Måketorp sammanslaget är troligtvis ett av de värdefullaste odlingslandskapen i länet åtminstone vad gäller vildbin och ängssvampar.

Rödlistade arter			
Insekter		Kategori	ÅGP-art
fibblesandbi	<i>Andrena fulvago</i>	NT	
vädtsandbi	<i>Andrena hattorfiana</i>	VU	*
vialgökbi	<i>Nomada villosa</i>	NT	
slättergubbemal	<i>Digitivalva arnicella</i>	EN	*
Övriga			
sepiavaxskivling	<i>Hygrocybe ovina</i>	EN	
praktvaxskivling	<i>Hygrocybe splendidissima</i>	NT	*
Scharlakansvaxskivling	<i>Hygrocybe punicea</i>	NT	
slemvaxskivling	<i>Hygrocybe glutinipes</i>	NT	
mörk blodvaxskivling	<i>Hygrocybe phaeococcinea</i>	NT	
trådskivling	<i>Hygrocybe intermedia</i>	VU	
ljusskivig lervaxskivling	<i>Camarophyllopsis schulzeri</i>	NT	
trubbfingersvamp	<i>Clavulinopsis cinereoides</i>	NT	
Andra intressanta arter			
brynsandbi	<i>Andrena fulvida</i>		
backcitronbi	<i>Hylaenus rinki</i>		
Antal dagfjärilsarter	4		
Antal solitära vildbiarter	12		
Antal vaxskivlingsarter	18		

Andra möjliga arter

Väddgökbi borde kunna förekomma med tanke på att vädtsandbiet finns och genom att väddgökbi är påträffat i det närbelägna Mösjöhult. Vidare inventering av ängssvampar och vildbin kommer säkerligen att ge nya fynd.

Skötsel

Dagens skötsel med ganska extensivt bete av nöt är bra.

Besök		
Datum	Tid	Väder
2007-06-11	10.15-11.30	sol
2007-09-24	14.15-14.45	
2007-10-10	15.00-16.00	mulet
2008-09-11		
2008-10-06		

Fibblesandbiet (*Andrena fulvago* NT) påträffades som ny för Kronobergs län i Måketorp den 11 juni 2007. Foto Tobias Ivarsson.

MÖRTELEK

Uppvidinge kommun

Dammen i grustaget i Mörtelek där bl.a. mindre smaragdflickslända påträffades. Foto Tobias Ivarsson.

Beskrivning

I byn Mörtelek gjordes endast några korta inventeringsstopp, dels längs de blomrika vägkanterna i juli och dels i det gamla grustaget med omgivningar i september i samband med sök efter guldsandbi. I övrigt finns några magra hästbetesmarker, annars är det mest åkrar i området. I grustaget finns en liten damm.

Död ved	saknas	Klassning av viktiga växter	
Hålträd	saknas	(1-3) där 1 är rikligast	
Hävd	saknas	Spindelört <i>Thesium alpinum</i>	3
Blottad sand/jord	saknas	Åkervädd <i>Knautia arvensis</i>	2
Jordart	saknas	Ängsvädd <i>Succisa pratensis</i>	2
Hällar	saknas	Slättergubbe <i>Arnica montana</i>	2
		Fibblor <i>Hieracium spp. m.m.</i>	2

Resultat

Trots den ringa inventeringsinsatsen gjordes flera intressanta fynd längs vägkanterna som mest noterades sex pollensamlade honor av väddsandbi, samt ett exemplar vardera av metallvingesvärmare och bredbrämad bastardsvärmare. Ett kort sök efter slättergubbemal var resultatlös. I grustaget fanns växter som rödlånke, strandlumner och spindelört, dessutom påträffades en mycket stor population av mindre smaragdflickslända (*Lestes virens* - NT) (Ny för Kronobergs län). Vid fältbesöket i september uppskattades antalet till 200 individer, vilket troligen gör lokalen till den med den största kända populationen i Sverige. För jämförelse uppskattades hela den Svenska populationen till 500 exemplar vid den senaste rödlistebedömningen 2005.

Rödlistade arter			
Insekter		Kategori	ÅGP-art
metallvingesvärmare	<i>Adscita statices</i>	NT	
bredbrämad bastardsvärmare	<i>Zyganea lonicera</i>	NT	
väddsandbi	<i>Andrena hattorfiana</i>	VU	*
mindre smaragdflickslända	<i>Lestes virens</i>	NT	
Övriga			
rödlånke	<i>Peplis portula</i>	NT	
spindelört	<i>Thesium alpinum</i>	NT	
strandlumner	<i>Lycopodiella inundata</i>	NT	
Antal dagfjärilsarter	3		
Antal solitära vildbiarter	2		
Antal vaxskivlingsarter			

Andra möjliga arter

Med tanke på att endast tre korta fältbesök gjordes finns det säkert mer att hitta i området. Väddgökbi borde kunna finnas, eftersom populationen av väddsandbi är ganska stor. Spindelörtskinnbagge skulle också kunna uppträda inom området, även om endast ett fåtal spindelörtsplantor påträffades.

Skötsel

Väggkanterna borde skötas genom sen slåtter. Grustaget är en intressant miljö, dock finns det risk att grustaget växer igen med tall. Viss översyn och sedan avverkning av tall är en förutsättning för att de höga naturvärdena skall bestå.

Besök		
Datum	Tid	Väder
2007-07-13	15.15-15.30	mulet
2007-07-14	11.20-11.50	halvklart
2007-09-05	14.00-15-30	sol

Den mindre smaragdflicksländan (*Lestes virens* - NT) påträffades för första gången i Kronobergs län i grustaget i Mörtelek i september 2007. Populationen i den lilla dammen uppskattades till 200, vilket gör att det är den största kända populationen i Sverige. Foto Tobias Ivarsson.

MÖSJÖHULT

Uppvidinge kommun

Beskrivning

Ett stort beteslandskap med ganska extensivt betade marker. Små slåtterängspartier finns på åkerholmar. I landskapet finns även betade skogar liksom blomrika vägrenar. Blomrikedomen i området har troligtvis få motsvarigheter i länet, detta tillsammans med alla småskaliga strukturer som brukningsvägar, små åkrar m.m. gör odlingslandskapet i Mösjöhult mycket värdefullt. Bland annat finns rikligt med solvända, gökärt, sommarfibbla, spenört, åkervädd, tjärblomster och slåttergubbe. Det finns även hamlade lindar varav 18 är hålträd, samt en hel del död ved. Lokalen är en av de mer välinventerade under denna inventering med totalt tio fältbesök från juni till oktober.

Resultat

En lång rad intressanta arter påträffades under inventeringen. Bland insekterna noterades fyra rödlistade arter: vädtsandbi, vädgökbi, slåttergubbemal och gråstjärtad skogsrovfluga. Vildbifaunan verkar mycket rik och området är säkert bland de artrikaste och värdefullaste i länet. Tillsammans med det närbelägna Måketorp har fyra rödlistade solitära biarter noterats under inventeringen. Fjärilsfaunan verkar däremot ganska fattig med avsaknad av exempelvis bastardsvärmare. Under höstbesöken visade det sig att området även hyste en

mycket rik ängssvampsflora med totalt 21 påträffade vaxskivlingar i släktet *Hygrocybe*. Tio av ängssvampsarterna återfinns på den senaste rödlistan, sällsynta arter med tidigare få fynd i länet är ljusskivig lervaxskivling, trådvaxskivling, lädervaxskivling, luktvaxskivling och violett fingersvamp. På en lönn påträffades rikligt med lunglav.

Till vänster betesmark med mycket sommarfibbla i juni och till höger betesmark i norr med rik förekomst av ängssvampar. Foton Tobias Ivarsson.

Andra möjliga arter

Mycket återstår säkerligen att upptäcka i området, fibblesandbi (*Andrena fulvago* NT) och vialgökbi (*Nomada villosa* NT) påträffades i det närbelägna Måketorp. Kanske kan prickvingad svävfluga (*Bombylius medius* VU) finnas då det finns ganska rikligt med den förmodade värden långhornsbi samt gott om nektarväxter som tjärblomster. Området kan även vara intressant för insekter knutna till gamla lindar. Lav- och mossfloran på lövträd i området kan vara värdefull.

Besök		
Datum	Tid	Väder
2007-06-11	09.00-10.00	sol
2007-06-11	11.30-15.00	sol
2007-06-19	13.00-16.00	moln-sol
2007-07-04	11.45-12.45	mulet
2007-07-13	16.00-17.30	mulet
2007-08-25	12.00- 15.00	mulet
2007-09-24	12.30-14.00	
2007-10-10	13.15-14.45	mulet
2008-09-11		
2008-10-06		

Lunglav (*Lobaria pulmonaria*) på lönn i beteslandskapet i Mösjöhult. Arten visar att området även kan hysa en intressant och skyddsvärd lav- och mossflora på gamla lövträd. Foto Tobias Ivarsson.

Rödlistade arter			
Insekter		Kategori	ÅGP-art
väddegökbi	<i>Nomada armata</i>	EN	*
väddsandbi	<i>Andrena hattorfiana</i>	VU	*
gråstjärtad skogsrovfluga	<i>Neoitamus cothurnatus</i>	NT	
slättergubbemal	<i>Digitivalvia arnicella</i>	EN	*
Övriga			
ljusskivig lervaxskivling	<i>Camarophyllopsis schulzeri</i>	NT	
luktvaxskivling	<i>Hygrocybe quieta</i>	NT	
scharlakansvaxskivling	<i>Hygrocybe punicea</i>	NT	
lila vaxskivling	<i>Hygrocybe flavipes</i>	NT	
lädervaxskivling	<i>Hygrocybe russocoriacea</i>	NT	
praktvaxskivling	<i>Hygrocybe splendidissima</i>	NT	*
mörk blodvaxskivling	<i>Hygrocybe phaeococcinea</i>	NT	
trådvaxskivling	<i>Hygrocybe intermedia</i>	VU	
violett fingersvamp	<i>Clavaria zollingeri</i>	NT	
åkerkulla	<i>Anthemis arvensis</i>	NT	
lunglav	<i>Lobaria pulmonaria</i>	NT	
Andra intressanta arter			
bälgeting	<i>Vespa crabro</i>		
cyanmärgbi	<i>Ceratina cyanea</i>		
hagtornsfjäril	<i>Aporia crataegi</i>		
lundmurarbi	<i>Osmia pilicornis</i>		
vialtapetserarbi	<i>Megachile nigriventris</i>		
midsommarblåvinge	<i>Aricia artaxerxes</i>		
vingvial	<i>Lathyrus latifolius</i>		
Antal dagfjärilsarter	11		
Antal solitära vildbiarter	26		
Antal vaxskivlingsarter	21		

Skötsel

Dagens extensiva skötsel med roterande bete av nötkreatur är säkerligen mycket bra. Även gamla åkrar och skogar betas. Några gläntor i skogarna kan öppnas upp ytterligare. Vildsvin börjar förekomma i området, de mest värdefulla ängssvampmarkerna borde skyddas från att bökas upp.

Violett fingersvamp (*Clavaria zollingeri*) en av de intressanta och vackra ängssvamparna som påträffades i Mösjöhult under höstarna 2007-2008. Foto Tobias Ivarsson.

ROSENHOLM

Uppvidinge kommun

Beskrivning

Denna lokal ligger i ett stort betesmarkslandskap med både häst och nötkreatursbete. De flesta betesmarkerna har en ganska trivial flora och är hårt betade. Några magra betesmarker med rik förekomst av exempelvis solvända och ängsvädd förekommer dock. Vägkanterna hyser mycket åkervädd. Lokalen fältbesöktes två gånger i juni och tre gånger på hösten. Spindelört är sedan tidigare känd från lokalen men hittades inte.

En av de finare betesmarkerna vid Rosenholm med bl.a. mycket gråfibbla. Foto Tobias Ivarsson.

STRUKTUR	FÖREKOMST	Klassning av viktiga växter (1-3) där 1 är rikligast
Död ved	rönnlåga 1	Spindelört <i>Thesium alpinum</i> -
Hälträd	saknas	Åkervädd <i>Knautia arvensis</i> 2
Hävd	bete med häst och nötkreatur (intensivt-extensivt)	Ängsvädd <i>Succisa pratensis</i> 2
Blottad sand/jord	saknas	Slättergubbe <i>Arnica montana</i> 2
Jordart	jord	Fibblor <i>Hieracium spp. m.m.</i> 2
Hällar	saknas	

Resultat

Under sommarbesöken påträffades bl.a. de båda åtgärdsprogramarterna slättergubbemal och väddsandbi. De magraste betesmarkerna hade en intressant ängssvampsflora med totalt 16 påträffade arter vaxskivlingar i släktet *Hygrocybe*. Fyra av ängssvamparna finns med på senaste rödlistan, arterna är mörk blodvaxskivling, praktvaxskivling, mörkfjällig vaxskivling och trubbfingersvamp.

Rödlistade arter			
Insekter		Kategori	ÅGP-art
slättergubbemal	<i>Digitivalvia arnicella</i>	EN	*
väddsandbi	<i>Andrena hattorfiana</i>	VU	*
Övriga			
mörkfjällig vaxskivling	<i>Hygrocybe turunda</i>	VU	
mörk blodvaxskivling	<i>Hygrocybe phaeococcinea</i>	NT	
praktvaxskivling	<i>Hygrocybe splendidissima</i>	NT	*
trubbfingersvamp	<i>Clavulinopsis cinereoides</i>	NT	
Antal dagfjärilsarter	4		
Antal solitära vildbiarter	2		
Antal vaxskivlingsarter	16		

t.v. Trubbfingersvamp (*Clavulinopsis cinereoides* NT) en av de ovanliga ängssvamparna i Rosenholm 2007-2008.
T.h. Mina av slättergubbemal på slättergubbe. Foto Tobias Ivarsson.

Andra möjliga arter

Eftersom sommarbesöken gjordes antingen under kvällen eller vid dåligt väder, är de påträffade arterna bara ett litet axplock av vad som finns. Möjliga arter är exempelvis väddgökbi och fibblesandbi.

Skötsel

Dagens skötsel är troligtvis bra. Försök att ha sent betespåsläpp på betesmarkerna med den finaste floran och sen slätter av vägrenar.

Besök		
Datum	Tid	Väder
2007-06-08	16.30-18.00	sol
2007-06-13	08-30-09.00	halvklart, bläsigt
2007-08-23	18.00-19.00	mulet
2007-09-24	09.30-11.30	
2007-10-11	16.00-17.00	mulet
2008-09-11		
2008-10-06		

SILVEREKE

Uppvidinge kommun

Till vänster välbetad hagmark med bl.a. förekomst av läder- och ögonvaxskivling och till höger betesmark i väster med bl.a. praktvaxskivling och mörk blodvaxskivling. Foton Tobias Ivarsson.

Beskrivning

Betesmarkerna i Silvereke fältbesöktes först den 19 augusti 2007, då i första hand guldsandbi på ängsvädd eftersöktes. Inget guldsandbi hittades, men en rik ängssvampsflora kunde konstateras. Bland kärlväxter förekommer arter som blåsuga, kattfot, darrgräs och gullviva. Trädskiktet är glesst och består av främst

STRUKTUR	FÖREKOMST	Klassning av viktiga växter	
Död ved	saknas	(1-3) där 1 är rikligast	
Hålträd	ek 1	Spindelört <i>Thesium alpinum</i>	-
Hävd	Bete med nötkreatur.	Åkervädd <i>Knautia arvensis</i>	-
Blottad sand/jord	Finns i vägkanter.	Ängsvädd <i>Succisa pratensis</i>	2
Jordart	jord	Slättergubbe <i>Arnica montana</i>	3
Hällar	saknas	Fibblor <i>Hieracium spp. m.m.</i>	2

björk, ek och ask. Tre olika betesmarker i Silvereke inventerades, alla med en rik ängssvampsflora.

Resultat

Antalet noterade insektsarter var litet, dock noterades bl.a. sorgmantel och kärrgräshoppa. Ängssvampsfloran är dock ovanligt rik med hela 22 arter vaxskivlingar i släktet *Hygrocybe*. Detta är ett mycket högt antal för bara tre fältbesök. Helt klart är att betesmarkerna är bland det bästa i länet vad gäller ängssvampar. Sex av vaxskivlingarna är med på den senaste rödlistan. Speciellt intressant är fyndet av den starkt hotade sepiavaxskivlingen.

Rödlistade arter

Övriga		Kategori	ÅGP-art
lädervaxskivling	<i>Hygrocybe russocoriacea</i>	NT	
sepiavaxskivling	<i>Hygrocybe ovina</i>	EN	
praktvaxskivling	<i>Hygrocybe splendidissima</i>	NT	*
scharlakanröd vaxskivling	<i>Hygrocybe punicea</i>	NT	
mörk blodvaxskivling	<i>Hygrocybe phaeococcinea</i>	NT	
ögonvaxskivling	<i>Hygrocybe fuscescens</i>	NT	

Antal dagfjärilsarter 3

Antal solitära vildbiarter 0

Antal vaxskivlingsarter 22

Besök

Datum	Tid	Väder
2007-08-19	12.50-14.30	halvklart
2007-10-04	11.30-14.00	halvklart
2008-09-12		

Andra möjliga arter

Ängssvampsfloran borde undersökas ytterligare. Området bör även hysa intressanta insekter knutna till magra betesmarker.

Skötsel

Dagens skötsel med nötkreatursbete är bra.

Den starkt hotade sepiavaxskivlingen (*Hygrocybe ovina*) är en av hela 22 arter vaxskivlingar i släktet *Hygrocybe* som hittades under tre fältbesök på betesmarkerna i Silvereke under höstarna 2007-2008. Foto Tobias Ivarsson.

SJÖAMÅLA

Uppvidinge kommun

Beskrivning

En liten gård vars åkrar och ängar håller på att växa igen. På de magraste torrängspartierna dominerar växter som solvända, skogsklöver, gulmåra och kruståtel. En och slån är vanliga i buskskiktet. De gamla åkrarna har en högväxt vegetation av gräs och nässlor samt en hel del åkervädd. Klubbsprötad bastardsvärmare är känd från lokalen tidigare (Hedin. J. muntligen).

Del av det igenväxande odlingslandskapet i Sjöamåla med en åker i förgrunden och torrängar med enbuskar i bakgrunden. Foto Tobias Ivarsson.

STRUKTUR	FÖREKOMST	Klassning av viktiga växter
Död ved	saknas	(1-3) där 1 är rikligast
Hålträd	ask 1	Spindelört <i>Thesium alpinum</i> -
Hävd	ohävdad	Åkervädd <i>Knautia arvensis</i> 1
Blottad sand/jord	saknas	Ängsvädd <i>Succisa pratensis</i> -
Jordart	jord	Slättergubbe <i>Arnica montana</i> -
Hällar	saknas	Fibblor <i>Hieracium spp. m.m.</i> 1

Resultat

Dagfjärilsfaunan är rik med 20 noterade arter under de två sommarbesöken. Intressanta arter var midsommarblåvinge och hagtornsfjäril. Den enda rödlistade påträffade arten var liten bastardsvärmare. Inga väddsandbin eller ovanliga fibbleberoende bin hittades trots en rik blomning av lämpliga växter. Den fattiga vildbifaunan kan möjligen förklaras av brist på bar jord som skulle kunna tjäna som boplatsområden. Under höstbesöket påträffades 7 vaxskivlingsarter, dock ingen av de ovanligare arterna.

Rödlistade arter			
Insekter		Kategori	ÅGP-art
mindre bastardsvärmare	<i>Zyganea viciae</i>	NT	
Andra intressanta arter			
hagtornsfjäril	<i>Aporia crataegi</i>		
midsommarblåvinge	<i>Aricia artaxerxes</i>		
Antal dagfjärilsarter	20		
Antal solitära vildbiarter	7		
Antal vaxskivlingsarter	7		

Andra möjliga arter

Sju vaxskivlingsarter vid ett fältbesök är ett ganska högt antal, vilket ger möjlighet för att även andra mer ovanliga arter kan förekomma.

Skötsel

Området är i akut behov av skötsel för att inte växa igen, slåtter på de gamla åkrarna och slåtter/bete på torrängarna är nog de bästa restaureringsåtgärderna. Dock är området inte högprioriterat eftersom fynd av åtgärdsprogramarter saknas.

Besök

Datum	Tid	Väder
2007-06-04	11.00-13.00	sol
2007-07-02	08.45-10.45	sol
2007-10-09	10.45-12.45	sol

Midsommarblåvingen (*Aricia artaxerxes*) en av 20 noterade dagfjärilsarter i Sjö-måla. Arten förekommer endast i de östra delarna av länet. Foto Tobias Ivarsson.

SKAHUS

Uppvidinge kommun

Beskrivning

Detta ruderatmarksområde fältbesöktes med anledning av att spindelört tidigare påträffats här. Området består av gammal järnväg, vägkanter, industrimark och en barktipp. Vegetationen är mest gles och spindelörten finns i stora bestånd, även backmåra påträffades.

STRUKTUR	FÖREKOMST	Klassning av viktiga växter
Död ved	saknas	(1-3) där 1 är rikligast
Hälträd	saknas	Spindelört <i>Thesium alpinum</i> 1
Hävd	ohävdad	Åkervädd <i>Knautia arvensis</i>
Blottad sand/jord	Sparsamt vid vägskarningar.	Ängsvädd <i>Succisa pratensis</i> -
Jordart	grus	Slättegubbe <i>Arnica montana</i> -
Hällar	saknas	Fibblor <i>Hieracium</i> spp. m.m.

Till vänster barktippen med rik förekomst av spindelört och spindelörtskinnbagge och till höger vägkant med spindelört. Foton Tobias Ivarsson.

Besök

Datum	Tid	Väder
2007-06-27	12.00-14.00	halvklart
2007-06-29	13.30-16.00	halvklart-mulet

Den lilla nässelsköldlusen är polyfag, men förekom på spindelört i Skahus, arten är östlig och ganska sällsynt i Sverige. Foto Tobias Ivarsson

Resultat

Totalt påträffades 175 spindelörtsplantor och 51 imago samt 105 nymfer av spindelörtskinnbagge. Vilket gör det till den näst största kända förekomsten av spindelörtskinnbagge i landet efter Våraskruvs naturreservat. Spindelörtsplantorna är mycket stora och välmående på barktippen. Dessutom förekom den lilla nässel-sköldlusen på spindelört.

Rödlistade arter			
Insekter		Kategori	ÅGP-art
spindelörtskinnbagge	<i>Canthophorus impressus</i>	EN	*
Övriga			
spindelört	<i>Thesium alpinum</i>	NT	
backmåra	<i>Galium suecicum</i>	NT	
Antal dagfjärilsarter	0		
Antal solitära vildbiarter	0		
Antal vaxskivlingsarter			

Andra möjliga arter

Inventeringen av lokalen har varit helt inriktad på spindelört och spindelörtskinnbagge, säkerligen kan en del andra intressanta torrmarksdjur hittas vid en mer ingående inventering.

Skötsel

Barktippen borde hindras från att växa igen, eventuella träd och buskar som kommer kan lämpligen ryckas upp. Även speciell skötsel av vägkanter kan vara möjlig, men troligtvis är den vanliga vägkantsskötseln tillräcklig.

SÄVSJÖSTRÖMS STATION

Uppvidinge kommun

Det gamla stationsområdet i Sävsjöström har en intressant torrmarksfauna, med bl.a. en stor population av spindelörtskinnbagge. Foto Tobias Ivarsson.

Beskrivning

Denna lokal är ett gammalt stationsområde som är populärt som rekreationsområde, där närheten till en liten sjö erbjuder möjlighet till bad vid den lilla badplatsen. Området har en ruderatmarksflora, med arter som spindelört, fibblor, backvial, blodnäva, åkervädd, prästkrage och strimsporre. Glest stående träd av främst björk förekommer. Lokalen fältbesöktes främst för sök efter spindelört och spindelörtskinnbagge, men visa de sig mycket intressant även för andra torrmarksarter.

STRUKTUR	FÖREKOMST	Klassning av viktiga växter
Död ved	saknas	(1-3) där 1 är rikligast
Hålträd	saknas	Spindelört <i>Thesium alpinum</i> 2
Hävd	Röjning av buskar	Åkervädd <i>Knautia arvensis</i> 2
Blottad sand/jord	rikligt	Ängsvädd <i>Succisa pratensis</i> -
Jordart	grus	Slättergubbe <i>Arnica montana</i> -
Hällar	saknas	Fibblor <i>Hieracium spp. m.m.</i> 1

Resultat

Endast ett fältbesök gjordes och då påträffades 100 nymfer och en imago spindelörtskinnbagge, vilket gör området till ett av de bästa i landet för arten. Totalt påträffades 84 plantor av spindelört. Andra intressanta fynd var de båda rödlistade bladbaggarna *Chrysolina gypsophilae* (på strimsporre) och *Cryptocephalus sericeus* (på fibblor). Den tidigare rödlistade backvialfröbaggen *Bruchus affinis* vars larver lever på backvialens frön håvades även. Dessutom sågs en hona av väddsandbi. I fjärilsväg förekom arter som midsommarblåvinge och pärlgräsfjäril. Under ett snabbt fältbesök under i maj 2008 påträffades ett exemplar av vialgökbi *Nomada villosa* NT, vilken är parasit på vialsandbiet *Andrena lathyri* vilken främst samlar pollen från gökärt.

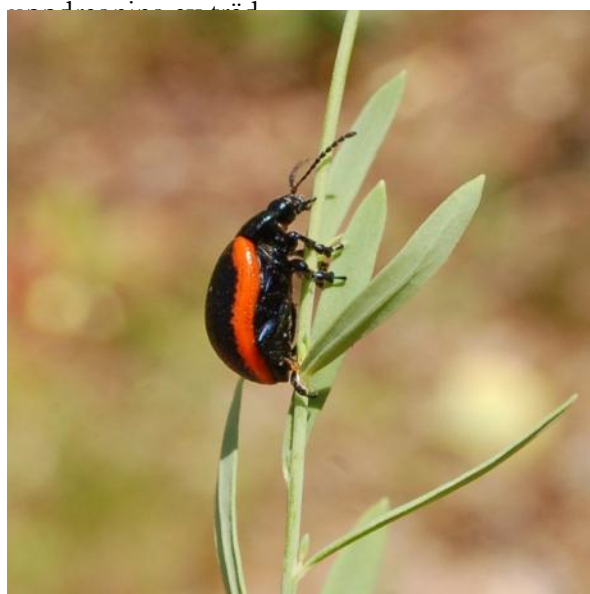
Rödlistade arter			
Insekter		Kategori	ÅGP-art
"bladbagge"	<i>Chrysolina gypsophilae</i>	NT	
"bladbagge"	<i>Cryptocephalus sericeus</i>	NT	
väddsandbi	<i>Andrena hattorfiana</i>	VU	*
spindelörtskinnbagge	<i>Canthophorus impressus</i>	EN	*
vialgökbi	<i>Nomada villosa</i>	NT	
Övriga			
spindelört	<i>Thesium alpinum</i>	NT	
Andra intressanta arter			
midsommarblåvinge	<i>Aricia artaxerxes</i>		
backvialfröbagge	<i>Bruchus affinis</i>		
Antal dagfjärilsarter	3		
Antal solitära vildbiarter	9		
Antal vaxskivlingsarter			

Andra möjliga arter

Då endast två fältbesök gjordes på lokalen och vädret var inte det bästa under fältbesöket 2007, finns säkerligen mycket kvar att upptäcka, speciellt bland exempelvis gaddsteklar.

Skötsel

Området måste hållas öppet. Buskar röjs idag av boende i Sävsjöström. De mest värdefulla områdena idag är de från vilka järnvägsslipers togs bort nyligen. Nya blottor kan skapas exempelvis genom

Besök

Datum	Tid	Väder
2007-06-29	09.00-13.00	halvklart, blåsig
2008-05-22		

Den vackra och rödlistade bladbaggen *Chrysolina gypsophillae* lever på strimsporre *Linaria repens* på varma och torra lokaler. Arten påträffades under inventeringen på Sävsjöströms station och på ruderatmarken i Älghult. Foto Tobias Ivarsson.

URANÄS

Uppvidinge kommun

Beskrivning

Ett stort varierat odlingslandskap med mycket lövträd, gamla åkrar och torrängar. Floran är rik med mycket fibblor speciellt gråfibbla, annars dominerar arter som svartkämpar och daggekåpa. Mer krävande kärlväxter är nattviol, bergmynta, gullviva, jungfrulin, solvända och sträv nejlikrot. På höjden förekommer torra marker med en hel del hällar. Spindelört är känd från området men kunde inte återfinnas.

Till vänster torr mager betesmark i östra delen av området och till höger torr väg med mycket tjärblomster och åkervädd där flera honor av vädssandbi påträffades den 13 juni. Foton Tobias Ivarsson.

STRUKTUR	FÖREKOMST	Klassning av viktiga växter (1-3) där 1 är rikligast
Död ved	Eklåga 2, torrträd av ek 1, rönnlåga 1, sälglåga 1 och björklåga 1.	
Hälträd	Ek 1 och lind 1.	Spindelört <i>Thesium alpinum</i> -
Hävd	Bete med nötkreatur, extensivt.	Åkervädd <i>Knautia arvensis</i> 2
Blottad sand/jord	åkerkant	Ängsvädd <i>Succisa pratensis</i> 2
Jordart	jord	Slättergubbe <i>Arnica montana</i> 2
Hällar	förekommer ~1 %	Spindelört <i>Thesium alpinum</i> -

RESULTAT

Området är rikt och åtgärdsprogramarterna slättergubbemal, vädssandbi, vädsgökbi och praktvaxskivling påträffades. Dessutom hittades den rödlistade gråstjärtade skogsrovflugan. Bland övriga fynd kan arter som brynsandbi, bålgeting och långhornsbi nämnas. På höstarna noterades åtta rödlistade ängssvampar och 21 arter vaxskivlingar i släktet *Hygrocybe*, vilket visar på en mycket värdefull ängssvampsflora.

Bålgetingen (*Vespa crabro*) förekommer i Uranäs. Foto Tobias Ivarsson.

Rödlistade arter			
Insekter		Kategori	ÅGP-art
gråstjärtad skogsrovfluga	<i>Neoitamus cothurnatus</i>	NT	
slättergubbemal	<i>Digitivalvia arnicella</i>	EN	*
vädtsandbi	<i>Andrena hattorfiana</i>	VU	*
vädgökbi	<i>Nomada armata</i>	EN	*
Övriga			
scharlakansvaxskivling	<i>Hygrocybe punicea</i>	NT	
praktvaxskivling	<i>Hygrocybe splendidissima</i>	NT	*
mörkfjällig vaxskivling	<i>Hygrocybe turunda</i>	VU	
mörk blodvaxskivling	<i>Hygrocybe phaeococcinea</i>	NT	
luktvaxskivling	<i>Hygrocybe quieta</i>	NT	
trädvaxskivling	<i>Hygrocybe intermedia</i>	VU	
ljusskivig lervaxskivling	<i>Camarophylloopsis schulzeri</i>	NT	
violett fingersvamp	<i>Clavaria zollingeri</i>	NT	
åkerkulla	<i>Anthemis arvensis</i>	NT	
mindre hackspett	<i>Dendrocopos minor</i>	NT	
Andra intressanta arter			
brynsandbi	<i>Andrena fulvida</i>		
bålgeting	<i>Vespa crabro</i>		
hagtornsfjäril	<i>Aporia crataegi</i>		
"rovfluga"	<i>Leptarthrus brevisrostris</i>		
långhornsbi	<i>Eucera longicornis</i>		
makaonfjäril	<i>Papilio machaon</i>		
fibblemurarbi	<i>Osmia leaiana</i>		
"svävfluga"	<i>Villa hottentotta</i>		
nattviol	<i>Platanthera bifolia</i>		
sträv nejlikrot	<i>Geum hispidum</i>		
Antal dagfjärilsarter	21		
Antal solitära vildbiarter	21		
Antal vaxskivlingsarter	21		

Andra möjliga arter

Området är stort, så det behövs en betydligt större arbetsinsats för att hitta alla intressanta arter. Den rika blomningen av fibblor gör det högst troligt att åtminstone fibblesandbiet finns, kanske även slättersandbiet. Ängssvampsfloran borde inventeras ytterligare.

Skötsel

Områdets skötsel med roterande bete är säkert bra. Bidrag borde även betalas ut för bete och slätter av gammal åkermark som hyser bl.a. sträv nejlikrot och

väddsandbi. Det kan vara aktuellt att skydda de mest värdefulla ängssvampsmarkerna från att bli uppbökade av vildsvin.

VRÅNGHULT

Uppvidinge kommun

Beskrivning

Området är ett ganska stort odlingslandskap, där det endast finns små rester kvar av marker med hävdgynnad flora. Två betade delområden inventerades. Det nordöstra delområdet utgörs av en betesmark med sent extensivt bete. Det andra delområdet ligger i sydväst och utgörs av en mager ganska välbetad hagmark. Gemensamt för lokalerna är ett stort inslag av solvända och att svartkämpar och smultron är två av de dominerande arterna. Lokalen fältbesöktes främst för sök efter slättergubbemal och fibleberoende bin, samt ängssvampar.

Det nordöstra delområdet med rik förekomst av solvända och fynd av slättergubbemal och praktvaxskivling. Foto Tobias Ivarsson.

Besök		
Datum	Tid	Väder
2007-06-07	15.30-18.00	sol
2007-06-08	08.00-09.00	sol
2007-06-14		
2007-10-08	13.30-14.30	halvklart
2008-09-12		

Resultat

Slättergubbemal noterades med en mina i den nordöstra betesmarken. Inga av de fibleberoende bina påträffades. Dagfjärilsfaunan verkar ganska rik med arter som hagtornsfjäril, midsommarblåvinge och vitgräsfjäril. Under höstbesöken hittades totalt fem rödlistade vaxskivlingsarter, praktvaxskivling i den nordöstra betesmarken och scharlakansvaxskivling, trådvaxskivling, mörk blodvaxskivling samt mörkfjällig vaxskivling i den sydvästra.

STRUKTUR	FÖREKOMST	Klassning av viktiga växter	
Död ved	saknas	(1-3) där 1 är rikligast	
Hälträd	saknas	Spindelört <i>Thesium alpinum</i>	-
Hävd	Bete med nöt.	Åkervädd <i>Knautia arvensis</i>	2
Blottad sand/jord	Väggkant-grusvägar	Ängsvädd <i>Succisa pratensis</i>	-
Jordart	jord	Slättergubbe <i>Arnica montana</i>	3
Hällar	sparsamt	Fibblor <i>Hieracium spp. m.m.</i>	2

Rödlistade arter			
Insekter		Kategori	ÅGP-art
slättergubbemal	<i>Digitivalvia arnicella</i>	EN	*
Övriga			
mörkfjällig vaxskivling	<i>Hygrocybe turunda</i>	VU	
praktvaxskivling	<i>Hygrocybe splendidissima</i>	NT	*
scharlakansvaxskivling	<i>Hygrocybe punicea</i>	NT	
trådvaxskivling	<i>Hygrocybe intermedia</i>	VU	
mörk blodvaxskivling	<i>Hygrocybe phaecoccinea</i>	NT	
Andra intressanta arter			
hagtornsfjäril	<i>Aporia crataegi</i>		
"rovfluga"	<i>Leptarthrus breviostris</i>		
midsommarblåvinge	<i>Aricia artaxerxes</i>		
ängstigerfluga	<i>Temnostoma bombylans</i>		
Antal dagfjärilsarter		14	
Antal solitära vildbiarter		3	
Antal vaxskivlingsarter		14	

Den praktfulla scharlakansvaxskivlingen (*Hygrocybe punicea*) påträffades i den sydvästra betesmarken i Vrånghult. Foto Tobias Ivarsson.

Andra möjliga arter

Inget fältbesök gjordes senare än mitten av juli vilket gör att högsommarflygande insekter saknas i materialet. Det förekommer en intressant ängssvampsflora på lokalerna, denna kan inventeras ytterligare.

Skötsel

Betet i det sydvästra delområdet är bra. Det nordöstra delområdet borde betas något intensivare eller göras om till slätteräng. Slätter borde återupptas på de idag ohävdade små slätterängarna.

ÅGÅRDS GÄRDE

Uppvidinge kommun

Till vänster del av gammal åker nära ån med korskovall, spindelörtskinnbagge och slättergubbemal och till höger vägen genom området. Vid vägkanterna finns bl.a. spindelört och spindelörtskinnbagge. Foton Tobias Ivarsson.

Beskrivning

Sydvända sluttningar ned mot Alsterån. Tidigare var det åkrar, lövskog och slätter/betesmark, men området är nu igenväxande med stort lövinslag. Den mest hävdgynnade floran återfinns norr om vägen, längs vägkanterna och på en gammal åker nära ån. Här finns ganska stora bestånd av spindelört och solvända. I sluttningarna finns rikligt med ängsvädd och spenört. Söder om vägen finns gamla kväverika åkrar med trivial flora och bl.a. mycket hundäxing och brännässlor.

STRUKTUR	FÖREKOMST	Klassning av viktiga växter (1-3 där 1 är rikligast)
Död ved	Ganska rikligt med död ved i form av lågor m.m.	Spindelört <i>Thesium alpinum</i> 2
Hälträd	?	Åkervädd <i>Knautia arvensis</i> 2
Hävd	Ohävdad	Ängsvädd <i>Succisa pratensis</i> 2
Blottad sand/jord	vägkanter, parkeringsplats	Slättergubbe <i>Arnica montana</i> 3
Jordart	jord	Fibblor <i>Hieracium</i> spp. m.m. 3
Hällar	saknas	

Resultat

Spindelörtskinnbaggen hade en ganska stor population med minst 53 nymfer och en imago. De är dock koncentrerade till vägkanter, den lilla parkeringen och en liten gammal åker nära ån. Slättergubbemal påträffades med en mina trots att endast ett fåtal slättergubbeplantor hittades. I ån finns trollsländor som blå- och blåbandad jungfruslända, flodflickslända och stenflodtrollslända. Bland de mer

intressanta dagfjärilarna kan arter som almsnabbvinge, vitgräsfjäril och midsommarblåvinge nämnas. Dessutom påträffades liten bastardsvärmare.

Bifaunan är individ- och artfattig bl.a. saknas väddsandbi trots relativt rikligt med åkervädd, bristen på vildbin beror troligtvis på brist på lämpliga boplotsområden. På den lilla gamla åkern nära ån växte korskovall (*Melampyrum cristatum*).

Spindelörsskinnbaggen (*Canthophorus impressus*)
EN förekommer i en ganska stor population längs vägkanter, parkeringen och på en gammal åker nära ån i Ågårds gårde. Foto Tobias Ivarsson.

Besök		
Datum	Tid	Väder
2007-06-24	09.00-12.00	sol-mulet
2007-07-16	11.40-13.00	sol
2007-10-04	10.00-11.15	halvklart

Rödlistade arter			
Insekter		Kategori	ÅGP-art
spindelörtskinnbagge	<i>Canthophorus impressus</i>	EN	*
mindre bastardsvärmare	<i>Zyganea viciae</i>	NT	
slättergubbemal	<i>Digitivalvia arnicella</i>	EN	*
Övriga			
korskovall	<i>Melampyrum cristatum</i>	NT	
spindelört	<i>Thesium alpinum</i>	NT	
Andra intressanta arter			
myrlik glasvinge	<i>Synanthedon formicaeformis</i>		
"svävfluga"	<i>Villa hottentotta</i>		
midsommarblåvinge	<i>Aricia artaxerxes</i>		
Antal dagfjärilsarter	17		
Antal solitära vildbiarter	7		
Antal vaxskivlingsarter	3		

Andra möjliga arter

Insekter knutna till död ved bör inventeras. Småfjärilar och andra insekter knutna till exempelvis spenört, ängsvädd och solvända kan förekomma.

Skötsel

Området behöver någon form av skötsel så de höga naturvärdena kan bestå och utvecklas. De gamla åkrarna bör slåtras så att igenväxningen hindras och så att en intressantare vegetation tar vid. Skapa gläntor i sluttningarna. Slå/bränn eller beta de gamla betesmarkerna norr om vägen.

ÅSEDA JÄRNVÄGSSTATION

Uppvidinge kommun

Beskrivning

Området är en gammal järnvägsstation med rik torrmarksflora bl.a. rikligt med liten blåklocka, gullris, käringtand m.m. Lokalen fältbesöktes kort, främst i avsikt att hitta spindelört.

Resultat

Ingen spindelört hittades, men väl några intressanta insekter som smygstekellik glasvinge och den solitära getingen *Ancistrocerus gazella*. Fyndet av getingen är det första i regionen på många år.

Rödlistade arter	
Insekter	Kategori ÅGP-art
Andra intressanta arter	
smygstekellik glasvinge	<i>Bembecia ichneumoniformis</i>
"solitär geting"	<i>Ancistrocerus gazella</i>
Antal dagfjärilsarter	2
Antal solitära vildbiarter	3
Antal vaxskivlingsarter	

Andra möjliga arter

Så här stora torrmarksytor i Åsedatrakten kan hysa många intressanta insekter bl.a. olika bin på blåklockor, fibblor m.m.

Skötsel

I dagsläget behövs ingen direkt skötsel, men om området börjar växa igen är buskröjning bra, gärna genom uppdragning av buskar med rötterna för att skapa nya grus-sandblottor.

Besök

Datum	Tid	Väder
2007-07-14	14.00-15.30	Halvklart-mulet

Smygstekellik glasvinge (*Bembecia ichneumoniformis*) är en av de intressanta torrmarksarter som noterades på Åseda järnvägsstation. Artens larver lever på rötter av käringtand. Foto Tobias Ivarsson.

ÅSEDA VID KRISTINA NILSSON TALLEN

Uppvidinge kommun

Beskrivning

Område med vägkanter och gamla åkrar med känd förekomst av spindelört.

STRUKTUR	FÖREKOMST	Klassning av viktiga växter (1-3) där 1 är rikligast
Död ved	saknas	
Hålträd	saknas	Spindelört <i>Thesium alpinum</i> 3
Hävd	Väggantsskötsel, bete.	Åkervädd <i>Knautia arvensis</i> 2
Blottad sand/jord	saknas	Ängsvädd <i>Succisa pratensis</i> -
Jordart	jord	Slättergubbe <i>Arnica montana</i> 3
Hällar	saknas	Fibblor <i>Hieracium</i> spp. m.m. 2

Resultat

Trots att endast en kort halvtimmars fältbesök gjordes under sommaren noterades fyra rödlista insektsarter. Två imago spindelörtsskinnbaggar letades fram vid basen av en av de två funna spindelörtsplantorna. En gammal mager åker med sent bete av nöt hyste inte mindre än tre arter bastardsvärmare. Ungefär fem exemplar vardera påträffades av sexfläckig-, liten- och bredbrämrad bastardsvärmare. Dessutom påträffades ängsblåvinge och minor av minerarflugan *Phytomyza arnicae*.

Andra möjliga arter

Med tanke på att enbart ett kort sommarbesök gjordes till området finns säkert mycket kvar att upptäcka, exempelvis vädd- och fibbleberoende bin.

Besök

Datum	Tid	Väder
2007-07-22	14.30-15.00	sol
2007-10-11	15.00-15.30	
2008-09-11		

Blomrik väggkant vid hus med förekomst av spindelört och spindelörtskinnbagge.
Foton Tobias Ivarsson.

Rödlistade arter

Insekter		Kategori	ÅGP-art
spindelörtskinnbagge	<i>Canthophorus impressus</i>	EN	*
sexfläckig bastardsvärmare	<i>Zyganea filipendulae</i>	NT	
bredbrämrad bastardsvärmare	<i>Zyganea lonicera</i>	NT	
liten bastardsvärmare	<i>Zyganea viciae</i>	NT	
Övriga			
spindelört	<i>Thesium alpinum</i>	NT	

Andra intressanta arter

"slättegubbebluga"	<i>Phytomyza arnicae</i>		
Antal dagfjärilsarter	1		
Antal solitära vildbiarter	0		
Antal vaxskivlingsarter	3		

Skötsel

Anpassad väggkantsskötsel med sen slåtter och uppsamling av gräset. Sent bete är troligen bra skötsel för den gamla åkern.

ÅSEDA SKJUTBANA

Uppvidinge kommun

På den lilla ruderatmarken vid Åseda skjutbana påträffades 14 plantor av spindelört och två imago och en nymf av spindelörtskinnbagge. Foto Tobias Ivarsson.

Beskrivning

Detta lilla ruderatsmarksområde ligger vid Åseda skjutbana. Lokalen fältbesöktes för sök efter spindelört.

Resultat

Sammanlagt påträffades 14 plantor av spindelört och två imago och en nymf av spindelörtskinnbagge. På spindelört fanns även svampen *Puccinia mougetii* Lagerh, som endast påträffades på en lokal till under inventeringen.

Rödlistade arter

Insekter		Kategori	ÅGP-art
spindelörtskinnbagge	<i>Canthophorus impressus</i>	EN	*
Övriga			
spindelört	<i>Thesium alpinum</i>	NT	

Antal dagfjärilsarter 3

Antal solitära vildbiarter 0

Antal vaxskivlingsarter

Skötsel

Lokalen utgörs av en torr grusig ruderatmark, som inte dagsläget inte är i behov av någon skötsel.

Besök

Datum	Tid	Väder
2007-07-22	13.30-14.15	sol

På spindelört vid Åseda skjutbana och grustaget vid Lineberg påträffades rostsampen *Puccinia mougetii* Lagerh. Foto Tobias Ivarsson.

ÄLGHULT RUDERATMARK

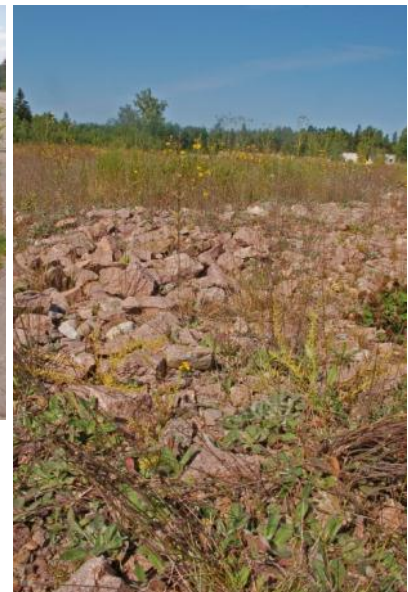
Uppvidinge kommun

Beskrivning

Torr gammal stenig-grusig industrimark. Nu har området en rik blomning av bl.a. rotfibbla, baldersbrå och lupiner. Bland mer intressanta växter kan spindelört, gullklöver och harris nämnas. Området fältbesöktes främst för sök efter fibbleberoende bin på den mycket rikliga förekomsten av rotfibbla.

Till vänster del av ruderatmarken med rik blomning av rotfibbla och lupiner, till höger stenigt parti med spindelört. Foton Tobias Ivarsson.

STRUKTUR	FÖREKOMST	Klassning av viktiga växter
Död ved	saknas	(1-3) där 1 är rikligast
Hälträd	saknas	Spindelört <i>Thesium alpinum</i> 3
Hävd	Ohävdad?	Åkervädd <i>Knautia arvensis</i> 2
Blottad sand/jord	rikligt	Ängsvädd <i>Succisa pratensis</i> -
Jordart	Sten-grus	Slättergubbe <i>Arnica montana</i> -
Hällar	saknas	Fibblor <i>Hieracium spp. m.m.</i> 1

Resultat

Flera naturvårdsintressanta arter hittades. På den rika blomningen av rotfibbla påträffades storfibblebi, vilken är den enda påträffade lokalen för arten under denna inventering. Väddsandbiet noterades med som mest tre honor på åkervädd. Andra intressanta arter var bladbaggen *Chrysolina gypsophilae* som lever på släktet sporre (*Linaria*) och sexfläckig bastardsvärmare. Blandningen av arter är intressant, med ängsarter som ängsblåvinge och långhornsbi, tillsammans med mer ruderatmarksarter som smygstekellik glasvinge. Lokalen visar att en ruderatmark kan vara en viktig komplementär miljö till ängar och betesmarker.

Rödlistade arter			
Insekter		Kategori	ÅGP-art
sexfläckig bastardsvärmare	<i>Zyganea filipendulae</i>	NT	
"bladbagge"	<i>Chrysolina gypsophilae</i>	NT	
större fibblebi	<i>Panurgus banksianus</i>	VU	
väddsandbi	<i>Andrena hattorfiana</i>	VU	*
Övriga			
spindelört	<i>Thesium alpinum</i>		
Andra intressanta arter			
"guldstekel"	<i>Holopyga generosa</i>		
långhornsbi	<i>Eucera longicornis</i>		
vialtapetsarabi	<i>Megachile nigriventris</i>		
skogssmygare	<i>Erynnis tages</i>		
smygstekellik glasvinge	<i>Bembecia icneumoniformis</i>		
Antal dagfjärilsarter		14	
Antal solitära vildbiarter		13	
Antal vaxskivlingsarter			

Besök

Datum	Tid	Väder
2007-06-07	14.00-14.30	sol
2007-06-20	11.50-13.30	halkart-mulet
2007-07-02	18.30-19.30	halvklart
2007-07-16	10.10-11.10	sol

Hane av storfibblebi (*Panurgus banksianus* VU) i fibbleblomma. Ruderatmarken i Älghult var den enda lokalen under inventeringen där arten påträffades. Foto Tobias Ivarsson.

Andra möjliga arter

Då spindelört påträffades är det inte helt omöjligt att spindelörtskinnbaggen finns, även om den inte påträffades under denna inventering. Om spindelörten ökar i antal är det i alla fall möjligt att arten kan kolonisera lokalen.

Skötsel

Lokalen är idag ohävdad, den torra grusiga marken gör att igenväxningen går långsamt. Området bör inte exploateras utan få fortsätta att vara en resurs för torrmarksblommor och insekter.

ALTERNATIVA TORRÄNGSMILJÖER

I takt med försämringen av torrängsmiljöerna i odlingslandskapet p.g.a. kvävenedfall, utebliven eller för intensiv hävd m.m. kommer alternativa miljöer såsom vägkanter, järnvägar, kraftledningsgator m.m. spela en allt större roll för att många av den sällsynta och hotade insektsarterna skall överleva i framtiden. Utan dessa miljöer skulle säkerligen redan idag hotade arter som spindelörtskinnbagge, vädgökbi, klubbsprötad bastardsvärmare, slättersandbi och åkerväddantennmal ha mycket svårt att överleva i regionen. Även flera av de idag ganska vanliga arterna som olika arter bastardsvärmare, pärlgräsfjäril, vädtsandbi, långhornsbi och vitgräsfjäril kanske inte heller skulle klara sig i landskapet utan dessa miljöer.

VÄGKANTER

Vägkanter hyser ofta stor blomprakt och är därmed en mycket viktig pollen- och nektarresurs för insekter. Speciellt som de inte har samma skötselregim som omgivande betes- och ängsmarker, vilket gör att vägkanterna kan vara räddningen för vissa insekter om betesmarkerna är hårt betade eller ängarna slagna. De kan även vara viktiga för vissa kärlväxter som exempelvis spindelört och andra organismer knutna till dessa växtarter.

Eftersom vägkanterna ofta bearbetas kraftigt maskinellt genom släntning med jämna mellanrum är de också viktiga boplatser för gaddsteklar. Det finns dock risk att en maskinell störning kan förstöra boplatser av vissa arter exempelvis är det möjligt att förekomsten av slättersandbi i Hökhult försvann eller åtminstone minskade kraftigt när vägen kanterna släntades. Det är därför av största vikt att kända boplatser av exempelvis slättersandbi i vägkanter blir kända för de som sköter vägrenarna. Så att inte boplatserna blir förstörda. Grävningen av vägkanterna gynnar även många örter starkt på bekostnad av gräs och buskar. Detta är fördelaktigt för de flesta blombesökande insekter. Fleråriga växter som åkervädd och skogsklöver med djupa rötter är särskilt gynnade, och vid en släntning på våren blommar dessa växter redan till sommaren igen.

Även slättern av vägkanterna är viktig för många växter, i och med att den håller borta mycket av buskvegetationen. Oftast blir dock den slagna vegetationen liggande, vilket göder och täcker marken, vilket på sikt kan försämra florans. Det är också ett problem om slättern sker mitt i sommaren och därmed i ett slag tar bort all nektar och pollenresurs för bin och fjärilar. För exempelvis en population med vädtsandbin kan det betyda slutet, då de endast samlar pollen från åkervädd från början av juni till slutet av juli. Dessa vildbin har ingen nytta av att åkervädden ibland blommar om igen från mitten av augusti och framåt.

För ängssvampar är troligen vägkanterna en mindre viktig biotop på grund av den kraftiga maskinella störningen genom grävning som sker. Ett undantag är dock den rödlistade mörka blodvaxskivlingen (*Hygrocybe phaeococcinea*) som verkar gynnas av att det skapas jordblottor, den har hittats på flera vägkanter i framförallt Växjö kommun, den kan även påträffas i gamla grustag.

Eftersom vägkanterna är utsträckta mellan många av de viktigare torrängsmiljöerna utgör de också en viktig spridningskorridor i landskapet, speciellt för kärlväxter och insekter. Exempel på rödlistade arter som påträffats vid vägkanter under denna inventering är vädsgökbi (*Nomada armata*) EN, vädtsandbi (*Andrena hattorfiana*) VU, slättersandbi (*Andrena humilis*) EN, spindelörtskinnbagge EN, olika arter bastardsvärmare m.m.

Olika exempel på vägkanter som är med i denna rapport är Hult med förekomst av klubbsprötad bastardsvärmare och spindelört, samt vägkanter i Åseda vid

Kristina Nilsson tallen med förekomst av bastardsvärmare, spindelört och spindelörtskinnbagge.

Eftersom vägkanterna idag är mycket viktiga miljöer för speciellt hotade insekter i odlingslandskapet är skötseln i mångt och mycket bra. Några möjliga åtgärder för att ge dem ett än högre värde är.

- Utöka bredden på vägrenarna, vilket är positivt även ur trafiksäkerhetsaspekt.
- Slänta även bortre sidan av vägrenen för att skapa blottor och hindra att buskar växer in. Slänta inte hela vägrenen samtidigt, så att det finns partier med olika succesionsstadier på vegetationen samtidigt.
- Slåtter utförs inte från början av juni-slutet av juli.
- Insamling av det slagna gräset, kanske kan gräset användas i biogas-anläggningar.
- En möjlig skötsel som vore mycket intressant att prova är slåtter/klippning från september månad och direkt insamling av det klippta materialet som sedan skulle kunna användas i energiproducerande syfte. Skötseln skulle magra ut marken så att gräsproduktionen på sikt minskar. Den sena tidpunkten gör att örter har hunnit sätta frö och är på slutet av sin vegetationsperiod. De är därmed inte lika känsliga för slåtter med icke skärande redskap. De flesta insektsarter har sökt sina övervintringsplatser som oftast är i marken.
- En alternativ skötsel är vårgräsbränning av vägkanter.
- Så inte vägkanterna med gräs utan låt dem växa igen naturligt, alternativt så in speciella viktiga örter om man vill att igenväxningen av en skärning skall gå fortare. Ett exempel på en vägskärning som utvecklat en fantastisk flora med tjärblomster och åkerkulla är den vid Massamåla.

Vägskärning i Massamåla med rik blomning av åkerkulla och tjärblomster. Foto Tobias Ivarsson.

JÄRNVÄGSSTATIONER OCH JÄRNVÄGAR

De igenlagda järnvägsstationerna i trakten hyser ofta en rik torrängsvegetation. Kombination av att de är grusiga och torra leder till att de har stor potential att hysa många gaddsteklar och andra värmekrävande insekter. Vissa speciella växter har spridit sig längs järnvägarna, detta gäller exempelvis strimsporre, men sannolikt även en art som spindelört. Under denna inventering har två gamla järnvägsstationer inventerats, dels Åseda järnvägsstation och dels Sävsjöströms järnvägsstation. Speciellt på Sävsjöströms station gjordes många spännande fynd, här finns ett stort bestånd med spindelört (*Thesium alpinum*) (84 plantor) och en likaledes stor population av den starkt hotade spindelörtskinnbaggen (*Canthophorus impressus*) (>100 ex). Bland gaddsteklarna påträffades de båda rödlistade arterna vädssandbi (*Andrena hattorfiana*) och vialgökbi (*Nomada villosa*), dessa fynd trots en liten inventeringsinsats gör att faunan av solitära vildbin är helt jämförbar med de bästa torrängslokalerna i odlingslandskapet. Järnvägsområdena saknar ängs- och svampsflora men har i gengäld en artrik fauna med exempelvis växtätande skalbaggar. På Sävsjöströms station påträffades de båda rödlistade bladbaggarna *Chrysolina gypsophilae* och *Cryptocephalus sericeus* samt den mycket sällsynta backvialfröbaggen *Bruchus affinis*. Anledningar till att exempelvis bladbaggar kan klara sig bättre i dessa miljöer än i slåtter- och betesmarker är att järnvägsområdena är torra och varma i kombination med att örterna inte betas bort. Betet i ängs- och betesmarker innebär att skalbaggar inte kan fullborda hela sin livscykel på sin värdväxt.

Även de gamla järnvägarna i området är intressanta med bl.a. fynd av spindelört och spindelörtskinnbagge vid Skahus.

Eftersom järnvägarna är nedlagda växer de successivt igen. Därför behövs åtgärder för att de artrika torrängsmiljöerna skall bestå i framtiden. Möjliga åtgärder är:

- Håll de värdefullaste områdena öppna exempelvis genom avverkning eller ännu hellre uppdragning av buskar och träd. Då skapas även nya sand- och grusblottor.
- Kraftigare maskinell störning i form av bortskrapning/bortgrävning av den de ytliga jordlagren kan bli aktuell, för att skapa blottor och för att hindra igenväxningen ytterligare.

KRAFTLEDNINGSGATOR

Kraftledningsgator som löper genom landskapet kan hysa höga naturvärden och utgöra en tillflyktsplats för exempelvis fjärilar. Speciellt om marken där kraftledningsgatan går tidigare varit ängs- eller betesmark. Skötseln av kraftledningsgatorna genom återkommande röjning av buskar och träd, förhindrar

igenväxningen. Den enda kraftledningsgatan som inventerats under denna inventering är en fyra kilometer lång sträcka vid Höneskruv. Här finns en rik flora med bl.a. mycket slättergubbe, ängsvädd och bockrot. Lokalen är troligen en av länets främsta bästa fjärilslokaler med hittills 33 påträffade dagfjärilsarter och fem rödlistade fjärilsarter.

- Behåll skötseln av kraftledningsgator även då ledningarna grävts ner, speciellt på områden med höga naturvärden.
- Ta fram kraftledningsavschnitt med höga naturvärden genom inventeringar.
- Spara enbuskar och blommande buskar som olvon, getapel, hagtorn vid röjningen.
- Utökad skötsel i form av slätter eller bränning skulle kunna vara aktuell för att förhindra igenväxning i extra värdefulla partier.

GAMLA ÅKRAR

Åkrar som inte längre brukas som åker utan som blivit betesmark eller brukas som slätteräng kan med tiden utvecklas till att hysa en allt värdefullare fauna och flora. Om förutsättningarna är de rätta behöver det inte ta mer än fem år för gammal åker som börjar skötas med traditionell ängsskötsel att övergå i en rik insektsbiotop, speciellt för fjärilar och solitära vildbin. Kärlväxter som ofta snabbt koloniserar den gamla åkermarken är åkervädd, ängsskallra, sommarfibbla, gulvial, ängssyra, blåklockor, prästkrage och olika klöverarter. Insekter beroende av dessa arter exempelvis väddsandbi (*Andrena hattorfiana*), väddgökbi (*Nomada armata*), slättersandbi (*Andrena humilis*) och olika arter bastardsvärmare har ofta en stor del av populationerna på de gamla åkrarna. Det kan rent av vara så att de gamla åkrarna som sköts med slätter håller en art och individrikare fjärils- och vildbi-fauna än de rent genuina slätterängarna. Även vid bete kan åkermarken bli intressant men det tar då betydligt längre tid. Även i det fallet brukar det bli en hel del åkervädd, det kan även förekomma sällsynta växter som sträv nejlikrot (*Geum hispidum*) (de två fynden under denna inventering gjordes på betad gammal åkermark). Till och med i de fall åkrarna lämnas för fåfot kan de ibland ha en period med en rik blomning, innan gräs, och buskar och träd tar överhanden. Om åkern är tillräckligt mager kan den dock även i fortsättningen bli intressant, ett exempel är en gammal mager åker i Ågårds gårde med förekomst av korskovall (*Melampyrum cristatum*), spindelört (*Thesium alpinum*) och spindelörtskinnbagge (*Canthophorus impressus*). Med tiden kan även olika ängssvamparter vandra in på de gamla åkrarna. Först kommer toppvaxskivling (*Hygrocybe conica*) och vit vaxskivling (*Hygrocybe virginea*), men med tiden kan även mer krävande arter komma in, tidsperioden är dock då säkert minst många tiotals år. Rödlistade arter som då kan dyka upp är bl.a. vridfingersvamp (*Clavaria amoenoides*) och mörk blodvaxskivling (*Hygrocybe phaeococcinea*). Exempelen på gammal åkermark under denna inventering är många, ofta ingår de som blomrika marker odlingslandskapet som exempelvis i Lunnagård Långeskruv, Uranäs och Mösjöhult.

- Slätter på gammal åkermark är ett snabbt och effektivt sätt att få blomrika marker som komplement och ersättning för betes- och slättermarker som växer igen.
- En långvarig slätter av åkermark borde premieras med ökat bidrag.

RUDERATMARK

Gammal industrimark kan liksom de gamla järnvägsstationerna få en rik blomning på torr grusig-stenig mark. Vid denna inventering har två ruderatmarks områden inventerats dels i Älghult och dels i Skahus. Båda platserna hyser mycket höga naturvärden, i Älghult gjordes inventeringens enda fynd av storfibblebi (*Panurgus banksianus*) VU, dessutom påträffades bl.a. vädssandbi och sexfläckig bastardsvärmare. I området vid Skahus förekommer Sveriges näst största kända population av spindelörtskinnbagge, de mest välmående av spindelörtsplantorna finns på en gammal barktipp! Ruderatmarker får inte glömmas bort i naturvårdssammanhangen, de kan utgöra en viktig del av torrängsmiljöerna i en region. Den rekommenderade skötseln är liknande som för den på de gamla järnvägsstationerna.

- Håll de värdefullaste områdena öppna exempelvis genom avverkning eller ännu hellre uppdragning av buskar och träd. Då skapas även nya sand- och grusblottor.
- Kraftigare maskinell störning i form av bortskrapning/bortgrävning av den de ytliga jordlagren kan bli aktuell, för att skapa blottor och för att hindra igenväxningen ytterligare.

FORNMINNESOMRÅDEN

Gravfält och andra fornminnesområden kan utgöra viktiga torrängsmiljöer. Ett exempel som inventerats under denna inventering är Gullhögarna i Braås, här påträffades bl.a. två arter bastardsvärmare, slättergubbemal och vädssandbi. Skötseln på fornminnesområdena varierar men oftast sker någon form av slätter. Det är viktigt att skötseln inte enbart inriktas på fornminnet utan även på den biologiska mångfalden i området.

- Slätter bör helst ske med skärande redskap.
- Håll området öppet, sköt om befintliga gamla träd.

GRUSTAG

Gamla grus- eller sandtag utgör liksom ruderatmarker och gamla järnvägsstationer viktiga torrängsmiljöer. Under inventeringen har tre gamla grustag inventerats Böksholm, Linneberg och Mörtelek. Lokalerna kom med främst för att de visade sig ha förekomster av spindelört och i två fall spindelörtskinnbagge. Dessutom påträffades bl.a. flera olika arter bastardsvärmare och rödlistade växter som dvärglin, strandlumner, åkerkulla och rödlånke. En vattensamling i Mörtelek

visade sig hysa en av Sveriges största populationer av mindre smaragdflickslända (*Lestes virens*).

Den generella skötseln är liknande som för den på de gamla järnvägsstationerna och ruderatmarken.

- Håll de värdefullaste områdena öppna exempelvis genom avverkning eller ännu hellre uppdragning av buskar och träd. Då skapas även nya sand- och grusblottor.
- Kraftigare maskinell störning i form av bortskrapning/bortgrävning av den de ytliga jordlagren kan bli aktuell, för att skapa blottor och för att hindra igenväxningen ytterligare.

TRÄDGÅRDAR

Om trädgårdsmiljön i sköts på rätt sätt kan de bli ett viktigt komplement till ängs- och betesmarkerna i odlingslandskapet. Här finns möjlighet att skapa blomrika slätterängar, vårda gamla träd, odla blommande träd och buskar m.m. Under denna inventering har två fina trädgårdsmiljöer speciellt noterats dels Södergården i Karryd med fynd av slättersandbi EN, sepiavaxskivling EN och skrubbusksvamp NT och dels en trädgård i Gödeshult med rik blomning av sommarfibbla.

Trädgård i Gödeshult med rik blomning av sommarfibbla vid fältbesöket noterades bl.a. brynsandbi (*Andrena fulvida*) på lokalen. Foto Tobias Ivarsson.

SÄRSKILT HÖGPRIORITERADE LANDSKAP

Med påträffade åtgärdsprogramarter och övriga funna rödlistade arter under denna inventering.

KARRYD-LIBBHULTSÄNGAR (HÖGPLATÅN MOT JÖNKÖPINGS LÄN)

Åtgärdsprogramarter

Insekter		Kategori	ÅGP-art
väddsandbi	<i>Andrena hattorfiana</i>	VU	*
slättersandbi	<i>Andrena humilis</i>	EN	*
spindelörtskinbagge	<i>Canthophorus impressus</i>	EN	*
slättergubbemal	<i>Digitivalva amicella</i>	EN	*
blåröding	<i>Entoloma bloxamii</i>	VU	*
fager vaxskivling	<i>Hygrocybe aurantiosplendens</i>	NT	*
praktvaxskivling	<i>Hygrocybe splendidissima</i>	NT	*

Övriga rödlistade arter

ljusskivig lervaxskivling	<i>Camarophyllopsis schulzeri</i>	NT
slemvaxskivling	<i>Hygrocybe glutinipes</i>	NT
trädvaxskivling	<i>Hygrocybe intermedia</i>	VU
grålila vaxskivling	<i>Hygrocybe lacmus</i>	VU
sepiavaxskivling	<i>Hygrocybe ovina</i>	EN
mörk blodvaxskivling	<i>Hygrocybe phaeococcinea</i>	NT
scharlakansvaxskivling	<i>Hygrocybe punicea</i>	NT
luktvaxskivling	<i>Hygrocybe quieta</i>	NT
lädervaxskivling	<i>Hygrocybe russocoriacea</i>	NT
mörkfjällig vaxskivling	<i>Hygrocybe turunda</i>	VU
olivjordtunga	<i>Microglossum olivaceum</i>	NT
granspira	<i>Pedicularis sylvatica</i>	NT
spindelört	<i>Thesium alpinum</i>	NT
skrubbusksvamp	<i>Tremellodendropsis tuberosa</i>	NT
smalsprötad bastardsvärmare	<i>Zygaena osterodensis</i>	NT
mindre bastardsvärmare	<i>Zygaena vicia</i>	NT

Inventerade lokaler

Libbhults ängar

Karryd

Kålsboda

MÖSJÖHULT-MÅKETORP

Åtgärdsprogramarter		Katego ri	ÅGP- art
väddsandbi	<i>Andrena hattorfiana</i>	VU	*
slättergubbemal	<i>Digitivalvia arnicella</i>	EN	*
praktvaxskivling	<i>Hygrocybe splendissima</i>	NT	*
vädgdökbi	<i>Nomada armata</i>	EN	*

Övriga rödlistade arter		Katego ri	ÅGP- art
hårgökbi	<i>Nomada villosa</i>	NT	
åkerkulla	<i>Anthemis arvensis</i>	NT	
ljusskivig lervaxskivling	<i>Camarophyllopsis schulzeri</i>	NT	
violettfingersvamp	<i>Clavaria zollingeri</i>	NT	
trubbfingersvamp	<i>Clavulinopsis cinereoides</i>	NT	
lila vaxskivling	<i>Hygrocybe flavipes</i>	NT	
slemvaxskivling	<i>Hygrocybe glutinipes</i>	NT	
trådvaxskivling	<i>Hygrocybe intermedia</i>	VU	
sepiavaxskivling	<i>Hygrocybe ovina</i>	EN	
mörk blodvaxskivling	<i>Hygrocybe phaeococcinea</i>	NT	
scharlakansröd vaxskivling	<i>Hygrocybe punicea</i>	NT	
luktvaxskivling	<i>Hygrocybe quieta</i>	NT	
lädervaxskivling	<i>Hygrocybe russocoriacea</i>	NT	
lunglav	<i>Lobaria pulmonaria</i>	NT	
gråstjärtad skogsrovfluga	<i>Neoitamus cothurnatus</i>	NT	
fibblesandbi	<i>Andrena fulvago</i>	NT	

Inventerade lokaler

Mösjöhult

Måketorp

ROKSHULT-GÖDESHULT-ABRAHAMSMÅLA (GRÄNSTRAKTEN TILL
KALMAR LÄN)

Åtgärdsprogramarter		Katego- ri	ÅGP- art
väddsandbi	<i>Andrena hattorfiana</i>	VU	*
sexfläckig blombock	<i>Anoplodera sexguttata</i>	NT	*
slättergubbemal	<i>Digitivalva arnicella</i>	EN	*
praktvaxskivling	<i>Hygrocybe splendissima</i>	NT	*
väddgökbi	<i>Nomada armata</i>	EN	*

Övriga rödlistade arter		Katego- ri	ÅGP- art
metallvingesvärmare	<i>Adscita statices</i>	NT	
tvåfläckig smalpraktbagge	<i>Agrilus biguttatus</i>	VU	
fibblesandbi	<i>Andrena fulvago</i>	NT	
vridfingersvamp	<i>Clavaria amonoides</i>	NT	
rökfingersvamp	<i>Clavaria fumosa</i>	NT	
trubbfingersvamp	<i>Clavulinopsis cinereoides</i>	NT	
gulbent grenbock	<i>Grammoptera ustulata</i>	NT	
gullvivefjäril	<i>Hamearis lucina</i>	VU	
trädvaxskivling	<i>Hygrocybe intermedia</i>	VU	
grållila vaxskivling	<i>Hygrocybe lacmus</i>	VU	
sepiavaxskivling	<i>Hygrocybe ovina</i>	EN	
mörk blodvaxskivling	<i>Hygrocybe phaeococcinea</i>	NT	
scharlakansvaxskivling	<i>Hygrocybe punicea</i>	NT	
luktvaxskivling	<i>Hygrocybe quieta</i>	NT	
mörkfjällig vaxskivling	<i>Hygrocybe turunda</i>	VU	
rödhjon	<i>Pyrrhodium sanguineum</i>	NT	
smalpannad stiletfluga	<i>Thereva microcephala</i>	NT	
ekgetingbock	<i>Xylotrechus antilope</i>	NT	
bredbrämrad bastardsvärmare	<i>Zygaena lonicerae</i>	NT	
klubbspötad bastardsvärmare	<i>Zygaena minos</i>	VU	
liten bastardsvärmare	<i>Zygaena viciae</i>	NT	

Inventerade lokaler

Vrånghult

Abrahamsmåla

Gödeshult

Krokshult

IDEBOÅSOMRÅDET

Åtgärdsprogramarter		Katego ri	ÅGP- art
väddsandbi	<i>Andrena hattorfiana</i>	VU	*
slättergubbemal	<i>Digitivalva arnicella</i>	EN	*
väddgökbi	<i>Nomada armata</i>	EN	*

Övriga rödlistade arter

		Katego ri	ÅGP- art
tvåprickig smalpraktbagge	<i>Agrilius biguttatus</i>	VU	
tallmulmblomfluga	<i>Calcosyrphus piger</i>	EN	
ljusskivig lervaxskivling	<i>Camarophylloopsis schulzeri</i>	NT	
rökfingersvamp	<i>Clavaria fumosa</i>	NT	
violett fingersvamp	<i>Clavaria zollingeri</i>	NT	
stor pälsblomfluga	<i>Criorhina ranunculi</i>	NT	
lila vaxskivling	<i>Hygrocybe flavipes</i>	NT	
slemvaxskivling	<i>Hygrocybe glutinipes</i>	NT	
trädvaxskivling	<i>Hygrocybe intermedia</i>	VU	
mörk blodvaxskivling	<i>Hygrocybe phaeococcinea</i>	NT	
scharlakansröd vaxskivling	<i>Hygrocybe punicea</i>	NT	
luktvaxskivling	<i>Hygrocybe quieta</i>	NT	
mörkfjällig vaxskivling	<i>Hygrocybe turunda</i>	VU	
göktyta	<i>Jynx torquilla</i>	NT	
bredbrämrad bastardsvärmare	<i>Zygaena lonicerae</i>	NT	
mindre bastardsvärmare	<i>Zygaena viciae</i>	NT	

Inventerade lokaler

Ideboås NR

Ideboås Siddemåla

Ideboås slätteräng

BOTILLABO-HOHULTSOMRÅDET

Åtgärdsprogramarter		Kategori	ÅGP-art
blåröding	<i>Entoloma bloxamiii</i>	VU	*
gulbent grenbock	<i>Grammoptera ustulata</i>	NT	*
fager vaxskivling	<i>Hygrocybe aurantiosplendens</i>	NT	*
praktvaxskivling	<i>Hygrocybe splendidissima</i>	NT	*

Övriga rödlistade arter		Kategori	ÅGP-art
ljusskivig lerskivling	<i>Camarophyllopsis schulzeri</i>	NT	
rökfingersvamp	<i>Clavaria fumosa</i>	NT	
kastanjesopp	<i>Gyroporus castaneus</i>	NT	
lila vaxskivling	<i>Hygrocybe flavipes</i>	NT	
slemvaxskivling	<i>Hygrocybe glutinipes</i>	NT	
rodnande lutvaxskivling	<i>Hygrocybe ingrata</i>	VU	
trädvaxskivling	<i>Hygrocybe intermedia</i>	VU	
sepiavaxskivling	<i>Hygrocybe ovina</i>	EN	
mörk blodvaxskivling	<i>Hygrocybe phaeococcinea</i>	NT	
luktvaxskivling	<i>Hygrocybe quieta</i>	NT	
mörkfällig vaxskivling	<i>Hygrocybe turunda</i>	VU	

Inventerade lokaler

Botillabo

REFERENSER

Franc, N. 2005. Rapport: Ekgrenlevandeskalbaggar. Opublicerad.

Gärdenfors, U. (Red) 2005: Rödlistade arter i Sverige 2005. Artdatabanken, SLU, Uppsala

Nyström, A-C. 2006. Ängssvampar 2005. Länsstyrelsen i Kronobergs län. Meddelande 2006:15.

Sörensson, M. 2007: Inventering av solitära bin och andra insekter på slåtterängar och i äldre jordbruksmiljöer i Kronobergs län 2005. Länsstyrelsen i Kronobergs län. Meddelande 2007:17.

